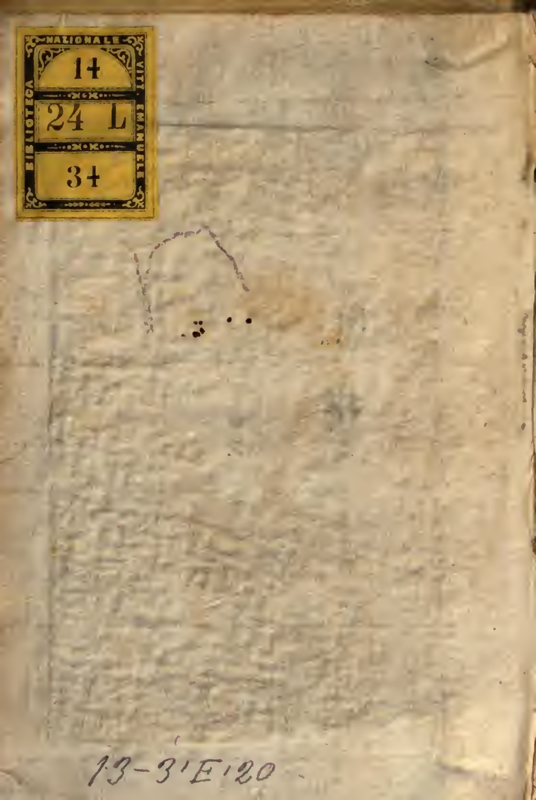
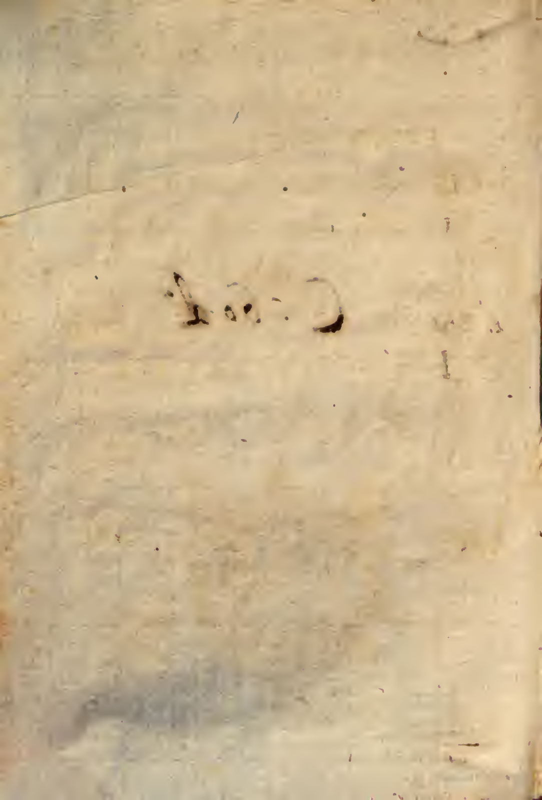

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
14
24 L
34
13-3'E'20

C. 60. d

CONSTITVTIONES
ET
EXERCITIA SPIRITVALIA CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM

APPROBATA

A SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

INNOCENTIO

PAPA XI.

della Scala

ROMÆ,
Typis Reuerendæ Cam. Apost. M.DC.LXXX.

Cum facultate Superiorum, & Priuilegio.

Imprimatur,

Si videbitur Reverendiss. P. Sacri Palatij Apost. Mag.

I. de Ang. Archiep. Vrb. Vicesg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capisuccus Ordinis Præd. Sac. Pal. Apostolici Magister.

ASTORALIS sollicitudo, & animarum prætioso Sanguine Salvatoris Nostri redemptarum cura plurimis ex capitibus inter tam varia Christianæ pietatis opera, tanquã ex fine præstantissima, ex occupatione Sanctissima, ex necessitate cuivis Christiano gratissima elucet; eo quod fideles per eam â putredine peccatorum virtute divinâ liberati, & ad Episcopum ac Pastorem animarum nostrarum IESVM CHRISTVM conuersi, securè ad beatam illam ac cœlestem vitam deducantur: quam S. Chrysostomus loquens ait: *si quis voluerit Deo commendatus esse, curam habeat ovium illius, publicamque quærat utilitatem, fratrum suorum saluti prospiciat; nullum enim officium hoc Deo charius est*; est verò & aliud admirabile curæ huius encomium, quod per eam, & curæ huius amatores id præstetur Christo in terris, quod ab ipso in cœlis quivis se consecuturum sperat Christianus; nempe æterno immortalitatis gaudio perfundi; curam enim gerere pastoralem, est eodem, quo Christus perfunctus

eſt, officio verſari, eidem collaborare; gaudium Chriſti in ſe excitare, & Chriſto gaudiũ dare; Ipſomet atteſtante, dum ait: *hæc locutus ſum vobis, ut gaudium meum in vobis ſit, & gaudium veſtrum impleatur*; rectè hinc infert S.Dionyſius Areopagita, dum inquit: *Divinarum omnium perfectionum diviniſſima eſt, Dei cooperatorem eſſe in reductione animarum ad Creatorem*. Ex quorum omnium conſideratione Beatiſſime Pater ad Sanctitatis Tuæ pedes nos humillimi Sacerdotes & Clerici ad collaborandum adiuvante diviná gratiâ in hac paſtorali curâ ex toto corde provoluti nos ſiſtimus, quia maius gaudium Sanctitati Tuæ in tot curis, in tantis occupationibus & tam ardentibus deſiderijs afferri non poſſe vel ideò credimus, quia ipſæ tuæ primæ Apoſtolicæ litteræ in univerſali Iubilæo per communes Chriſtianitatis preces Sacerdotes & bonos animarum curatores â Deo mitti ardentiſſimè depoſcunt. Et iure meritò de tuâ paſtorali ſollicitudine pro universâ Chriſtianitate tanquam â te dictum affirmatur; Quod Eminentiſſimus quondam Ioannes Philippus Archiepiſcopus Moguntinus (cuius pia & exemplaris converſatio, uti & ſingularis prudentia in regendo, in toto Romano Imperio notiſſima ſunt, uti & ab

Ipſa-

Ipſamet Sanctitate Tua etiamnum commendantur) de ſemetipſo fatebatur, inquiens: ſalus æterna gregis â Deo Nobis commiſſi ſollicitudinem noſtram iugiter exſtimulat, ut eidem præfici curemus paſtores, â quibus & verbo & exemplo ritè paſcatur, atque ſic ad omnem honeſtatem morum, & pietatem Chriſtianam ſuaviter inducatur &c. quatenus per hoc non tam ipſe tibi gaudere, quam efficere poſſes, ut Chriſtiani veri Apoſtolorum & Chriſti Domini imitatores effecti verbum veritatis cum gaudio Spiritûs Sancti exciperent, & hoc pacto illi gaudium in terris dare ſtuderent, â quo in cœlis gaudium exſpectare credunt ęternum. Sicut proinde Salvator Noſter verba quæ acceperat Sanctis Apoſtolis dans, leges & conſtitutiones de Regno Dei præſcribens tradidit, & ſic in ſalutem mundi illos miſit. Ita nos cum lege illâ Euangelicâ â Salvatore noſtro præſcriptâ Conſtitutiones â Ven. Dei Servo Bartholomęo Holzhauſero &c. Dei, uti cõfidimus impulſu conſcriptas, à memorato Archipræſule Moguntino ſummo ſtudio ac ardenti zelo primis typis mundo propoſitas, & in animarũ ſalutem omnibus in ſuo Archiepiſcopatu pro ſingulari tanti principis in bonos paſtores affectu commendatas accepimus, & â Tua nunc Sanctita-

ctitate cum totius Instituti nostri singulari gaudio confirmatas cognovimus; ita easdem Romanis typis excusas ad pedes Sanctitatis Tuæ humillimè præsentando ideo deponimus; quia ex earum observatione tibi totique S.R.E. ex eo capite gaudium afferendum speramus; quod gaudium sit Christo, si fructus Apostolicus, si verborum ab Ipso datorum canon, â generatione, in generationem transmittatur; pro quibus omnibus cum Gratiâ Dei fideliter præstandis uti nos liberè consecravimus, pacto obligavimus, iuramento univimus, sic â tua Sanctitate Apostolicam Benedictionem submississimè flagitantes, omnem fidelitatem tibi, & S.R. Ecclesiæ uti & Rev. DD. locorum Ordinarijs promittimus, in fidelitate diligentiam, in diligentiâ curam, in curâ veritatem, in veritate unitatem, in unitate pacem, in pace gaudium Christi hic in terris sectaturi, alterius verò vitæ communia omnibus Sanctis gaudia sperantes, qui sumus & manemus Sanctitatis Tuæ.

Humillimi Sacellani

Sacerdotes & Clerici Sæculares in communi viventes.

INNO-

INNOCENTIVS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

CREDITÆ Nobis divinitus Apostolicę servitutis ratio postulat, ut salubria Christi fidelium in sortem Domini vocatorum Instituta, ex quibus uberes in Ecclesia Dei bonorum operum fructus assiduè provenire noscuntur, ac Constitutiones pro felici, prosperoque illorum regimine, & progressu, piè prudenterquè factas Apostolici muniminis præsidio roboremus, piaque illorum studia favoribus, & gratijs decoremus, sicut ad Omnipotentis Dei gloriam, & animarum salutem expedire in Domino arbitramur. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filij Clerici Sæculares in communi viventes, quòd Anno M.DC.XL. operâ tunc in humanis agentis Bartholomæi Holtzhauser Vicarij tunc existentis Episcopi Chiemensis in Bavariâ, ac ad Sanctum Ioannem in Leoggenthal Decani inchoatum fuit eorum Institutum, quod Deo opitulante in alijs Diœcesibus, & Provincijs indies usque in præsens adeó excrevit, ut non tantùm à bon:mem:IOANNE PHILIPPO dum vixit Archiepiscopo Moguntino,

tino, Sacri Romani Imperij Principe Electore, sed etiam ab alijs pluribus Archiepiscopis, & Episcopis fuerit in eorum Diœceses receptum, & expressè approbatum, ac ab ijsdem per proprias litteras, prout etiam à Charissimo in Christo filio nostro LEOPOLDO Romanorum Rege in Imperatorem electo, & à bonæ pariter memoriæ MAXIMILIANO PRIMO, & FERDINANDO MARIA dum vixerunt utriusque Bavariæ Ducibus, eiusdem Sacri Romani Imperij Principibus Electoribus, huic S. Sedi Apostolicæ instantissimè commendatum extiterit. Cùm autem sicut eadem expositio subiungebat, Institutum prædictum sub immediatâ jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius Supremi Præsidis, prout modo dicti Exponentes eisdem subsunt, omni prorsus exemptione seclusâ, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum Exponentium, & Instituti huiusmodi directione, rectâque juventutis institutione nonnullæ Constitutiones factæ fuerint; quæ per Congregationem nonnullorum ex Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super hoc negotio à Nobis specialiter deputatam, revisæ, & in nonnullis correctæ fuerunt, ac in unum volumen redactæ, tenoris, qui sequitur; videlicet:

Consti-

Conſtitutiones Clericorum

Sæculatium in commune viventium.

PROOEMIVM.

FInis huius Vitæ Clericalis non eſt novũ Inſtitutum, aut Religionem introducere: Sed ipſummet Statum Clericalem & Eccleſiaſticum à Chriſto fundatum, & ab Apoſtolis obſervatum ſub immediatâ RR. Ordinariorũ poteſtate omni prorſus exẽptione ſeclusâ purè amplecti. Vt verò primæva, ac genuina prædicti Statûs honeſtas tutiùs, & ſanctiùs conſervetur, Sacerdotes huius vitæ iuxta antiquos Eccleſiæ Canones, ſecluſo fœminarum conſortio, bini, terni, vel etiam plures, ſimul ſub privatâ, & œconomicâ quadâm unius Superioris directione, ac Inſpectione vivent; & bona ſua Eccleſiaſtica in communes pios uſus conferent: atque ſic & privatam ſuam, & animarum ſibi commiſſarum æternam ſalutem gnaviter promovere ſtudebunt, prout ſequentes Conſtitu-

ſtitutiones in certa capita digeſtæ, uberius explicant.

Illud porrò ſibi perſuadeant, ſe iuriſdictioni Ordinariorum, in quorum Diœceſibus pro tẽpore beneficia, vel domicilia obtinuerint (ſeclusâ omni exemptione) ſemper manere ſubiectos: Quorum proinde, uti & præcipuè ipſius S. Romanæ Catholicæ Eccleſiæ Matris noſtræ Dogmata, Iura, Decreta, & conſuetudines, pro viribus obſervabunt, atque defendent, quemadmodum à Clericis ea obſervari, & defendi par eſt.

Cæterum Conſtitutiones huius vitæ Clericalis in ſex partes præcipuè dividuntur. Prima eſt de cura propriæ ſalutis, & profectûs in ſpiritu. 2. De communitate bonorum. 3. De fraterna cohabitatione. 4. De ſeparatione mulierum. 5. De Obedientia. 6. Denique de cura animarum.

De cura propriæ ſalutis, & profectus in ſpiritu.

I.

CVM fides ſit fundamentum, & initium ſalutis æternæ, ſublato omni proprio iudicio, captivantes intellectum ſuum in obſe-

obsequium fidei IESV CHRISTI, teneant promptam, ac paratam voluntatem omnibus ijs fidem, ac obedientiam præstandi, quæ vera Christi Sponsa, ac S. Mater nostra, Romana Orthodoxa, Catholica Ecclesia, credenda, aut facienda declaravit, vel imposterum declarabit.

I I.

Per rectam intentionem in omnibus suis actionibus sincerè gloriam Creatoris sui spectent, curentque, quantùm in se erit, non solùm se ipsos, verùm etiam omnes alios, ad serviendum divinæ Maiestati excitare propter Ipsammet, & propter nimiam charitatē, qua prior dilexit nos, neque in ulla re se ipsos quærant, sed in omnibus creaturis, quemadmodum & in semetipso, Creatorem suum, & omnes in illo diligant.

I I I.

Unusquisque perspectas habeat animi sui propensiones, & antevertere noverit tentationes, opponendo ipsis remedia, quæ quivis sibi cum divina gratia comparare, & in promptu habere labotabit, inflectendo se ad ea, quæ sunt contraria peccatis, & profectui spiritûs conducunt; ut,

si quis animadverterit, se ad superbiam, aut iram, aliàmve passionem esse propensum, is exerceat se in rebus abiectioribus, & quęrat ea, quibus patientiam exercere, aut alij vitiosę propensioni resistere possit.

IV.

Ad virtutes solidas hominis sui interioris pro viribus enitantur; pręcipuè verò studeant in sui ipsius cognitione, veraque abnegatione, & Christiana simplicitate, in humilitate, patientia, & charitate, timore DEI, cum prudentia & discretione plurimum excellere.

V.

Propter amorem Christi Salvatoris sui libenter debent ferre iniurias, persecutiones, contumelias, & quævis opprobria, imò ex animo gaudere, si gratis odio habuerit eos mundus, & contempserit: quę omnia eò ardentiùs complectentur, quòd sciant iisdem insignibus Dominum & Magistrum suum fuisse spectabilem.

VI.

Cùm ex sola voluntatis affectione (quantumvis etiam spirituali) vel subita boni, veri-

verive apprehensione ad agendum, vel omittendum prçcipitanter, & quá data porta, ruere, maximè semper sit periculosum, ideò affectus suos, etiam spirituales, ita refrçnent, ut neque in agendo, neque in loquendo sint inconsiderati, aut prçcipites, sed re priùs in oculis DEI discussâ, pensent, quç honestas, utilitas, necessitas, & veritas rebus agendis, vel omittendis subsit, quçve commoda, aut incommoda ex ijs sint nascitura.

VII.

Temperantiam in cibo, & potu, ad maius Dei obsequium, & perfectiorem carnis subiugationem, unicè cordi habeant, & sanctè semper conentur observare. Hinc convivia, quantùm fieri potest, domi forisque evitent: si verò humanitas, vel Christiana charitas subinde aliud prudenter suaserit, ex Superioris arbitrio stabit, quid hac in re cum çdificatione permittendum sit; nemo proinde hisce citra iussionem se ingerat, aut proprio motu aliquod convivium accedere præsumat.

VIII.

Quando itinerantur, apud huius vitæ Sa-

cerdotes divertant, quòd si in eorum defectu diversorium aliud eos capere necesse fuerit, memores sobrietatis, & frugalitatis, diligenter caveant, ne cibi, & potûs abusu, animæ puritati,& proximorum ædificationi aliquid officiant.

IX.

Quia otium pulvinar Diaboli, & vitiorum carnis, aliorumque plurimorum malorum mater esse noscitur; omni modo sibi prospiciant, ut semper, etiam extra statutas exercitationes ordinarias, honestâ aliquâ actione sint occupati, quam singuli pro capacitate sui ingenij, & superiorum directione suscipiant.

X.

Statutis Exercitijs diligenter suum tempus tribuant, uniformitatem omnes servent, & semetipsos utiliter de die in diem in sincerum servitium divinæ Maiestatis impendant: hinc quantumvis aridi sint, & desolati, fortiter nihilominus ijsdem insistant, scientes, etiam absque stipendio cælestium consolationum, voluntati divinæ obsequium rationabile præstare, eiusque providentiæ, & nutui, perfectâ quadam voluntatis suæ cum divinâ con-

for-

formatione, in omnibus ſeſe ſubijcere; quare conſtanter pergant, & ad devotionem in quibuſvis difficultatibus ſe iugiter excitent.

X I.

In ſuis ſpiritualibus exercitationibus viæ ordinariæ, ſecundum communes prudentiæ, & diſcretionis regulas, inſiſtant omnes; &, ut ſe contra dæmonis illuſiones tueantur, Superiorum, & confeſſariorum ductum ſequantur; norintque modos, tentationes, & inſidias maligni ſpiritûs vitandi & ſuperandi.

X I I.

Ad maiorem in ſpiritu profectum, aut ſaltem ad neceſſariam illius conſervationem, omnes quotidie in meditationem, ſecundum exercitium trium animæ potentiarum, vel aſceticam lectionem, ad minimum per mediam horam poſt matutinas preces incumbant, ad quam ſe pridie veſperi per horæ quadrantem præparaverint, eam potiſſimum ex vita Chriſti, & Sanctorum materiam ſeligentes, quam ſibi ſinguli magis profuturam exiſtimabunt.

Aveant

X I I I.

Aveant omnes quotidie celebrare, & ita vivere, ut dignè celebrare possint; idcircò summo studio conentur conscientiam suam, ab omni, etiam minima, labecula mundam servare; mortalem culpam plus quàm faciem colubri formidantes. In hunc finem ad minimum semel in septimana sua peccata integrè confitebuntur idque aliàs toties facient, quoties necesse fuerit, & quotidiana tantorum mysteriorum tractatio requisiverit.

X I V.

Ubi non est Chorus, Breviarium Romanum, aliasq; preces consuetas, unà cum conscientiæ examinibus, simul eodem loco & tempore cum debita attentione, & devotione, in Creatoris sui laudem persolvere allaborent.

X V.

Lectioni, studio, ac meditationi sacrarum scripturarum eâ sedulitate, ac frequentia invigilabunt, ut huic tam sancto exercitio, ultrà tempus matutinæ meditationis, vel lectionis supra nominatum, saltem unam adhuc horam quotidie impendant; & ad maiorem fructum inde percipiendum

dum Sanctorum Patrum, probatorumque Interpretum explanationem desuper adhibeant.

XVI.

Præter statuta Exercitia quotidiana, omnes, & singuli cuiuscunque Districtûs Sacerdotes, in loco à Superioribus assignando, quot annis recollectioni spiritûs sui per certos dies vacabunt: ad quam etiam extra hoc præscriptum parati esse debent, quando eam Superiores illis, aut utilem, aut necessariam esse iudicaverint.

XVII.

Non solùm æquo animo accipiant, si ad maiorem in virtutibus progressum, proprij defectus ipsis à Superioribus fuerint intimati; verùm etiam ad aliorum correctionem viam sternant: quare si quis grave delictum, aut tentationem, vel eius periculum in altero notaverit, de hoc Superiorem vel fideliter moneat, vel saltem desuper interrogatus veritatem aperiat, ut ipse pro paterna in suos cura periclitantibus convenienti remedio possit succurrere.

XVIII.

Caveant Sacerdotes sese negotijs sæculari-

bus, aliisque rebus ad se non pertinentibus immiscere, &, si quam causam civilem habuerint, sublimioris statûs sui intuitu in iudicio personaliter non compareant, sed utantur Procuratore; quod si verò urgente necessitate, causam viduarum, pupillorum, aliarumque miserabilium personarum suscipere charitas suaserit, non faciant id absque licentia Superiorum; in ijs autem suo duntaxat consilio adiuvandis, memores sint modestiæ, & erga partes litigantes reconciliandæ charitatis.

De Communitate Bonorum.

XIX.

Communitas bonorum huius vitæ Clericos & Sacerdotes obligat, ut redditus suos Ecclesiasticos, quocunque titulo obvenientes, quorum tamen libera dispositio de iure ad ipsos pertinet, in communes pios usus conferant, collatione stabiliter in vita, & post mortem duratura: (salvis iuribus Sacræ Sedis Apostolicæ & RR. DD. Ordinariorum) quam eo ipso facere censentur, dum vitæ huic communi se aggregant. Hanc porrò communitatem bonorum

norum eò ardẽtiùs coli decet, quod Christus Dominus cum Apoſtolis ſuis eam tenuerit, in Eccleſia DEI diu viguerit, & ſacri Canones tam ſanctè ad eam hortentur. Igitur in Authorem vitæ IESVM CHRISTVM iugiter reſpiciant; & memores, ſe, ad vendicandam veram libertatem filiorum DEI,& adipiſcendas divitias gloriæ eius, totum theſaurum ſuum in Cruce Domini ſuſpẽndiſſe, laborent omnem affectum & inordinatam animi ſollicitudinem erga res temporales ſic extirpare, ut ſolus Chriſtus Crucifixus, velut ſummum bonum, uniuſcuiuſque præcordia abundanter impleat.

X X.

Quapropter,ut in maiore pace domeſtica, & quiete animi, Deo, ſibi, proximo vacare, & vivere poſſint; ubi plures ſimul habitant, unus eligatur, qui Beneficiorum, & functionum Eccleſiaſticarum redditus è manibus ſacerdotum ſibi cohabitantium recipiat, & ſingulorum neceſſitatibus ex æquo proſpiciat, atque de receptis, & expenſis ſuo tempore ſuperiori ordinatam rationem reddat.

XXI.

Habitatio, victus, vestitus, lecti, pro diuersitate locorum uniformiter sic accommodentur, quemadmodum servos & ministros Dei,& Ecclesiæ decet; infirmorum tamen semper habitâ ratione.Sine expresso consensu Superioris nihil de uno in aliud domicilium transferatur: hinc caveant hospites,itinerantes, aut qui aliò commigrant, ne quid, sive ex Bibliotheca libros, sive ex domo alias quascumque res, clanculum, & pro libitu suo, secum accipiant, ob confusiones, & incommoda, quæ ex opposito consequuntur.

XXII.

Qui parentes, fratres, & sorores in necessitate constitutos habent, œconomiam suam ita instituant, & viuant, ut eos charitativè iuvare possint;ubi verò beneficiorum tenuitas id non patitur, ex dispositione Superioris, defectus aliunde supplebitur. Illi autem,qui ab eiusmodi onere iuvandorum parentum, fratrum, sororum liberi sunt, ne arbitrentur rapinam id, quod ad obsequium pietatis, & necessitatis, in suorum confratrum, parentes, fratres, & sorores, ab eodem Supe-

riore

riore commendatos expenditur; verùm sibi persuadeant, (cum charitati fraternę omnia sint communia) in suos impendi: unde qui non habent parentes, fratres, vel sorores in necessitate constitutos, sint tanquam habentes, gratiasque Deo agant, quod hac libertate eos donarit.

XXIII.

Cęterùm Communitas bonorum huius vitæ clericalis, prout suprà insinuatum, procedit solummodo de bonis intuitu munium, functionum, ac redituum Ecclesiasticorum quomodolibet quęsitis: bona autem patrimonialia sub liberâ cuiusque dispositione relinquuntur: cum hoc tamē moderamine, ut in ijs dispensandis prima, ac potissima pauperum consanguineorum ratio habeatur: bono nihilominus communitatis nostræ, Clericalis non prætorito. Ad evitandam verò omnem in hâc disciplinâ Clericali, & pace domesticâ confusionem, & alia incommoda, huiusmodi dispositiones patrimonalium diligenter consignentur, & Superiori, quoties ipsi videbitur, desuper ratio reddatur: lites verò, si quæ super dictis bonis patrimonialibus movebuntur, non à Sacerdo-

tibus in personâ, multò minus nomine Communitatis, sed per procuratores coram Tribunalibus agitentur.

De fraterna cohabitatione.

XXIV.

Duo tres, vel etiam plures Clerici, pro locorum qualitate (conformiter antiquis Ecclesiæ Canonibus) eâdem in domo, ac mensâ piè, sobriè, castè & fraternè cohabitent; nec facilè aliquis solus exponatur, nisi locorum distantia postulet, eaque sit parochialium proventuum tenuitas, ut duo cohabitare non possint: tales veró soli exponantur, qui eam vitæ, morumque constantiam probârunt, ut solitudo nihil periculi secum trahere meritò credatur.

XXV.

Ut autem huius vitæ socialis disciplina, vitato otio, sanctiùs continuetur, & simul maior proximo utilitas accrescat, teneros adolescentes in bonis moribus, & litteris, eò usque informabunt, prout singulorum capacitas, opportunitasque locorum permiserit.

XXVI.

Ne tamen ipſi Clerici notitiam ſtudiorum Theologicorum, & Controverſiſticorum in ſcholis acquiſitam deperdant, ſeſe, etiam poſtquam ad animarum curam, aliaſque functiones clericales applicati fuerint, in prædictorum ſtudiorum exercitio diligenter occupabunt, & ſubinde in loco ad hoc deputando, per repetitiones & conferentias deſuper inſtituendas, aliquod ſuæ induſtriæ, ac profectûs ſpecimen exhibebunt.

XXVII.

Fraternam charitatem, & unionem ſedulò obſervare nitantur, ſupportantes ſe mutuò in charitativa patientia, & infirmitatis propriç recordatione; quemadmodum nos, & totum mundum in peccatis innumeris divina bonitas benigniſſimè ſuſtinet.

XXVIII.

Quilibet Sacerdotum, quavis hebdomade pro Summo Romano Pontifice, & occurrentibus Sanctæ Eccleſiæ neceſſitatibus nec non pro incremento huius vitç Clericalis, & ſingularibus eius Benefactoribus unam Miſſam faciat: menſtrua verò

ſacra duo (unum quouis in loco pro eiuſdem Ordinario, alterum pro defunctis Confratribus, & Benefactoribus) à ſingulis celebrentur. Quotieſcumque etiam continget aliquem ex dictis Confratribus è vitâ decedere, præter conſuetas exequias, quæ in ſepulturæ loco peragentur, quivis Sacerdos huius vitæ, pro ſalute animæ eiuſdem, tria ſacra legat; preces, & alia pietatis opera uniuſcuiuſque libertati relinquuntur.

De ſeparatione mulierum.

X X I X.

Cum Sacerdotes quotidianum Christi Domini receptaculum ſint, arctiſſimam caſtitatis cuſtodiam omnes habeant, enitendo Angelicam puritatem imitari; ad quam obtinendam portas ſenſuum occludere, omneſque occaſiones, & privata cum mulieribus commercia diligentiſſimè fugere ſtudeant.

X X X.

Quare nullæ mulieres cum hiſce Sacerdotibus in eadem domo habitent; ſed quantum fieri poteſt, in adminiſtratione domûs & culinæ, operâ virorum utantur: ſi tamen

familię rusticę, vel alia inevitabilis necessitas; mulierum famulitium requirat; matres, vel sorores, si haberi possint, vel saltem tales suscipiantur, quas vitæ, morumque honestas commendat; eà nihilominus separatione factâ, quæ Superioribus videbitur fore sufficiens, & necessaria.

De Obedientia.

X X X I.

Viam regiam sanctæ illius obedientię omnes teneant, quam locorum Ordinârijs exhibere Clerici Sæculares communiterl tenentur; quemadmodum hæc vita clericalis ab origine sui, sine exemptione, illorum Iurisdictioni se subijciens sanctè servavit, & servare deinceps perpetuò debebit. Pręterea omnibus, & singulis dictę vitæ constitutionibus, ac omnibus illis, quæ eorum Superiores rationabiliter in Domino mandaverint, circa actiones, & functiones suas privatas & œconomicas, perfectam quandam obedientiam, non solum opere, verùm etiam voluntate, & intellectu, præstare pro viribus enitantur; salvâ semper in omnibus Ordinariorum authoritate, & Iurisdictione.

In

XXXII.

In obtinendis, vel retinendis beneficijs non proprium suum arbitrium, vel commodum spectantes, promptum semper, & paratum animum habeant, vel manendi, vel alio eundi; sic tamen, ut in acceptatione, ac dimissione, seu renuntiatione eiusmodi beneficiorum, ordo debitus, & uniuscuiusque Diœcesis consuetudo semper observetur.

XXXIII.

Secundum subordinationem superioritatis, & inferioritatis unusquisque in conversatione sua, vel officio, ab alio se dirigi patiatur: si quis tamen fortè irrationabili, & indiscreto imperio gravetur, ad Superiorem recurrat, qui pro suâ discretione in Domino remedium afferet.

XXXIV.

Superioribus suas necessitates candidè aperiant, & amotis suspicionibus, eorum dicta, & facta, ita accipiant, ut semper in meliorem partem interpretentur, etsi propriæ voluntati, & iudicio contraria esse videantur: maximè verò caveant murmura, & factiones contra Superiorum dispositiones excitare; hæc enim mutuam chari-

rita-

ritatem ſcindunt, bonum regimen diſturbant, & inſtar peſtis corpus vireſque Communitatis inficiunt, ac divino ſpiritui adverſantur.

De curâ animarum

X X X V.

Cùm pro noſtræ vocationis ſcopo habeamus, iuxta normam SS. Canonum (quo ad eius fieri poterit) & vitæ Eccleſiaſticæ honeſtatem, puritatemque vivere, & ſimul per functiones Parochiales Dei honorem, & ſalutem animarum, ſincerè atque vigilanter, cum propriæ perfectionis ſtudio, per DEI gratiam promovere; idcirco Sacerdotes huius vitæ ſingulari induſtriâ dictam animarum curam exercebunt, & quidem eâ ferventi charitate, ac ſollicitudine, ut neque in verbo, neque in opere, aut exemplo bono aliquid deſideretur, quod ad oviculas ſibi concreditas, etiam cum extremo vitæ periculo, ritè paſcendas conducere poſſit.

X X X V I.

Sacramentorum itaque adminiſtrationem, Sacrarumque Cæremoniarum functiones, cum decenti gravitate, & veneratione

ne

ne peragant. Ritus etiam ubique illos obſervent, quos Romana Eccleſia, & locorum Ordinarij præſcripſerint.

XXXVII.

Ad frequentem uſum Sacramentorum, Pœnitentiæ,& Euchariſtiæ populum fervidè adhortentur;neceſſitatem,vim,& effectus eorum explicando; maximè verò invigilent, ut ægroti Sacro Viatico, & extremâ Vnctione maturè proviſi, ex hàc vità decedant.

XXXVIII.

In prædicando Evangelio Chriſti, ſolius DEI gloriam,& animarum ſalutem ſpectantes, ab omni invectivarum genere, & acrimoniâ verborum in particulares perſonas abſtineant, neque hominibus, ſed DEO placere ſtudeant: unde,& oſtentationem, & auditorum captui minùs accomodatos conceptus fugiant; ea ſemper in medium proferentes, quæ, pro diverſitate auditorij ſui, populum in veritate Chriſtianâ erudire, aut in moribus corrigere, vel in charitate, aliarumque virtutum ſtudio magis accendere apta ſint. De quibus plura infra.

XXXIX.

In sensu simplicitatis, & veritatis Christianæ abundantes, Ecclesiæ traditiones, & Sanctorum Patrum doctrinas, præcipuè verò Sacræ Scripturæ libros summè æstiment, venerentur, & sibi familiares reddant; quos non ex propriâ sapientiâ interpretando, ad subtiles conceptus trahere, sed simpliciter ita proponere studeant, prout est utile ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, & ad erudiendum in iustitiâ, & prout Sancta Ecclesia, Sancti Patres, & Theologorum orthodoxorum consensus, sanctè hactenus intellexit, & etiamnum intelligit.

X L.

Doctrina catechetica, ad rudiores, & parvulos in articulis fidei orthodoxæ, & moribus Christiano homine dignis ritè instruendos, singulis Dominicis in Ecclesijs parochialibus uniformiter ex præscripto instituatur; ut sic ex naturalibus ignorantię tenebris ad lumen veritatis fidei, & in viam sanctæ conversationis traducantur.

XLI.

Ad hoc plurimùm iuvabit, si scholas vernaculas (quæ magnum, præter alia commoda non pauca, doctrinæ catecheticæ cum fructu prosequendæ præsidium conferunt) ruri non minùs, quàm in civitatibus, omni studio & sollicitudine instituendas curent, frequentiùs visitent, & ea, quæ in catechesi dicta, vel dicenda sunt, ludimagistrum parvulos suos docere iubeant.

XLII.

Ex vernaculis hisce scholis aliqui bonæ indolis parvuli ad ędes parochiales assumantur; qui Sacerdotibus ad altare inserviant, mensæ ministrent, ad eamque scripturam Sacram legant, canere, & latinè loqui paulatim addiscant; in mysterijs quoque Christianæ fidei, timore Domini, ingenuis moribus, bonis litteris, & alijs huius vitæ Clericalis principijs instruantur; sicque ad omnem pietatem, & morum honestatem ab ineunte ætate, sollicitè educentur.

XLIII.

Animarum fructum plurimùm promoveri sciant, si parochiani sincerà charitate foveanvean-

veantur: hinc ægrotos frequentiùs invisant, eisque cum opus erit, ad ultimam luctam ex debito salutaribus monitis assistant, & confortent: pauperum verò, pupillorum, viduarum, aliarumque miserabilium, & afflictarum personarum singularem quandam curam habeant, earundem necessitates, & miserias, quantum fieri poterit, consilio, operâ, solatio sublevando.

X L I V.

In parochijs suis nihil novi incipiant, nihil mutent; verùm consuetudinibus laudabiliter hactenus observatis insistant: maximè verò caveant, ne in ullam controversiam, præsertim cum Magistratibus se intromittant; nisi requisito priùs Superiorum consilio, & impetrato consensu.

X L V.

Hanc Clericorum sæcularium vitam diligant, defendant, propagent, & in vocatione suà, tanquam generosi milites in statione, quibuscumque adversis non obstantibus, constanter perseverent; ac pro firmiore harum constitutionum observatione, & custodiâ, quandoque colloquia instituant, quibus id efficiant, ne

res suæ, sive spirituales, sive temporales, aliquid capiant detrimenti; & casu, quo disciplinam dissolvi, vel œconomiã periclitari deprehenderint; provido, maturoque consilio occurrant, quod ipsum assequentur facilius, si quivis in examine privato, iuxta statum, & conditionem suam, super his constitutionibus, cum proposito emendationis, diligenter se examinauerit.

X L V I.

Denique hæ constitutiones sub peccato, per se loquendo, non obligant, etsi quis ad hanc vitam clericalem servandam per iuramentum se adstringat. Solus autem ille periurus censebitur, qui proprio motu se ab huius clericalis vitæ, & disciplinæ statu separaverit.

Consti-

Conſtitutiones Iuventutis

ad vitam Sacerdotalem Clericorum Sæcularium in commune viventium educandæ.

PROOEMIVM.

FINIS huius vitæ Clericalis eſt, & Clericos ſæculares in commune viventes in honeſtate, & diſciplina clericali conſervare; & ingenuos adoleſcentes ad eandem educare: unde qui hic aluntur firmiter ſibi proponere debent, quòd Sacerdotes facti, ſub diſciplina huius vitæ ad incrementum Eccleſiæ Catholicæ militare, & iuxtà propriam, etiam aliorum ſalutem ex profeſſo procurare velint. Quare qui ad huius diſciplinæ inſtitutionem accedunt, ſibi perſuadeant, ſe verè in filios, & in membra huius corporis ſuſcipi: igitur ſepoſito erga domum paternam & cōſanguineos inordinato affectu, eo magis Deum Creatorem ſuum, & ſpirituales ſuos parentes diligere debent, quò maiora beneficia & pretioſiorem vi-

tam omninò gratis ab ipsis accipiunt. Proinde hanc Clericorum sæcularium vitam, ut veram & charissimam Matrem habeant, illius disciplinæ ex animo se submittant, tradendo personas suas, instituendas & erudiendas secundum voluntatem suorum Superiorum: maximè verò ad perfectionem debitam, & gradum quendam excellentem communitatis bonorum, dilectionis fraternæ, castitatis, & obedientiæ ab adolescentiâ conentur; in quibus, veluti columnis, tota structura huius vitæ Clericalis subsistit. Porrò constitutiones huius iuventutis ad Vitam Clericorum sæcularium ritè educandæ in tria potissimùm puncta dividere visum est. Primum erit de pietate Christiana; alterum de morum honestate; tertium de studijs litterarum.

De Pietate Christiana.

I.

ARticulos fidei Catholicæ, eorumque fundamenta animis suis firmiter imprimere; item tàm Sacramentorum virtutes, quàm etiam significationes sacrarum Cæremo-

remoniarum, earumque congruitates probè addiſcere ſtudeant; ex quorum deinde ſcientiâ intelligant, ſolam Eccleſiam Catholicam cæleſtis ſapientiæ, & divinæ veritatis, inſuper & morum laudatiſſimorum in terris Magiſtram exiſtere, extra quam ſalvari impoſſibile ſit.

II.

Noſſe præterea debent, mundum, carnem, & diabolum eſſe tres animæ noſtræ capitales hoſtes, qui viam ad Cælum tanquam latrunculi obſidentes, ſuis hoſtilitatibus efficiunt, ut tota vita hominis ſit militia ſuper terram, ad quam viriliter oportet accingi. In hunc finem, ſibi omnis generis practica principia, ac media faciliora ex lectione, & meditatione ſacra comparabunt, quibus concupiſcentiæ motus, aliæque tentationes eludi, & muſcarum inſtar poſſint ac debeant repelli. Huic rei maximoperè deſervient libri piorum Auctorum, quos Pater Spiritualis ſingulorum captui, atque profectui idoneos iudicaverit.

III.

Frequenter ſibimetipſis inculcent humani generis vilitatem, vanitatem, fragilitatem,

& nihilum, ut ex huiuſcemodi cognitione,& quotidianâ experientiâ agnitionem ſui ipſius paulatim conſequantur. Item tàm beneficia Creationis, Redemptionis, & Sanctificationis, quàm pœnas eorum qui ijſdem abutuntur; ſicut & quatuor hominis noviſſima perpetuò ob oculos ponant; ut ſic vel ad amorem Dei, gratique animi affectum, vel ad iuſtum timorem Domini ſeriò impellantur; ſuper quæ, tanquam firma Chriſtianæ vitæ fundamenta, olim ſolidarum virtutum ædificium exſtruere oportet.

I V.

Virtutum Theologicarum, fidei, ſpei, charitatis; & Cardinalium prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, & iuſtitiæ genuinam naturam practicè addiſcant. Ad hæc in verâ humilitate,patientiâ,abnegatione ſui ipſius iugiter ſe exerceant,omneſque ſuas actiones in verâ diſcretione inſtituere ſeriò conentur:maximè verò quodnam in quâvis virtute medium, & quænam vitioſa extrema ſint, ſedulo indagent: aliàs enim iuvenilis impetus, ob ſuam immoderatam vehementiam experientiâ teſte, facilè & plerumque ad extrema deflectit.

flectit. Hic multum proderit, si quilibet aliquid temporis certo cuidam vitio, vel particulari defectui extirpando, & virtuti oppositæ exercendæ, iuxta maiorem suam indigentiam & utilitatem, de consilio Patris Spiritualis, vel quoties sibi aliàs visum fuerit, impendat.

V.

Veram indifferentiam erga omnes res huius mundi habeant; solum illud optimum existimantes, quod à Dei, & Superiorum voluntate dimanat: proinde promptam obediendi voluntatem, quæ omnibus hanc vitam sectantibus maximè necessaria est, à iuventute sibi comparabunt.

VI.

Tam primam innocentiam, quam castitatem mentis, & corporis, ut pupillam oculi, illibatam conservare satagant: proinde principijs obstent, & omnes malas suggestiones sine cunctatione ex animo eijciant.

VII.

Ad sensuum suorum tam internorum, quam externorum custodiam pro viribus attendant: maximè verò ab auditione rerum tur-

turpium, tanquam à facie colubri, fugiant; & si fugere non possint, reprehendant vel saltem seriò apud se detestentur.

VIII.

Oculos suos ab omni curioso intuitu sexûs fœminei, aliarumque vanitatum, quæ hominem fascinando inquinare, vel distrahere solent, sollicitè avertant. Hinc frenum timoris Domini sibi inijcientes, foris, & in templo oculos ab omni inordinatâ evagatione pro viribus cohibere nitantur; quod facilius consequentur, si præsentiam DEI, & futurorum bonorum stabilitatem, respectu quorum hæc caduca vilescunt, animo jugiter revolvant.

IX.

Turpiloquia, sicut & blasphemiæ, procul arceantur; & si quis in his deprehensus, tertiâque vice correptus, emendationem effectivè non demonstraverit, tanquam pestis è consortio innocentum eijciatur.

X.

Ne rerum singularium usu ad avaritiæ sordes inclinentur, nemini liceat pecunias proprias, aut res alias, clandestinè possidere; & si quis à parentibus, consangui-

neis,

neis, tutoribus, aut quibuſcumque aliis ſimile quid acceperit, non ſibi ſeorſim reſervet, ſed in communi cuſtodiâ Superiori aſſervandum tradet. Hinc etſi plurei ad aſſervationem quarundam reculatum ſtudioſæ iuventuti neceſſariarum, ſingulis permittantur, Superior tamen ad eos clavem magiſtram habebit.

X I.

Singulis diebus, ſtatim poſt preces matutinas, mediam horam lectioni ſpirituali, vel meditationi diligenter impendant; & quæ ex attentâ lectione, vel meditatione notatu digna deprehenderint, cum brevi reflexione, primò memoriæ benè mandent, tum etiam in libro ſuo ſpirituali ad hoc deputato clarè, & breviter notent, ne theſauro ſpiritualis ſcientiæ defraudentur.

X I I.

Quotidie, tempore, & loco ſibi aſſignato, tremendo Miſſæ Sacrificio devotè interſint, & ſub eodem non ſolùm corpus, & animam, verum etiam omnes cogitationes, verba, & opera ſua Patri cæleſti per IESVM CHRISTVM in ſervitium offerant: & qui Officium paruum B. Virginis MA-

RIÆ necdum orant, Officium Immaculatę Conceptionis à S. Sede Apoſtolicâ approbatum, vnà cum Hymno S. CASIMIRI, pariter approbato vel approbando præcipuè pro conſervandâ caſtitate perſolvant: cum verò celebrans ad Communionem pervenerit, ſuam quoque ſpiritualem Communionem (prout didicerunt) inſtituant.

XIII.

Qui verò in maioribus Claſſibus exiſtunt, Officium parvum Beatæ MARIÆ Virginis pro incremento gratiæ vocationis Clericalis ſingulis diebus recitent; ſic quidem, ut Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam ſub Miſſæ Sacrificio, Veſperas verò, & Completorium, cum Matutino & Laudibus pro die ſequenti, tempore pomeridiano paulò ante cænam in honorem Genitricis DEI, Reginæ, & Patronæ ſingularis huius vitæ Clericalis, pro temporum diverſitate, alternis vocibus recitando perſolvant.

XIV.

In templo ſub Miſſæ Sacrificio, aut Veſperis, verâ pietate, & modeſtiâ prælucentes, ab omni garrulitate, & ſtrepitu, ocu-

lorum

lorum curiositate, & inordinatâ mentis, omniumque aliarum facultatum effusione se custodiant. Sub auditione Verbi DEI ianuam alienis cogitationibus præcludendo intellectum, memoriam, & voluntatem, ad percipiendum debitum fructum, Concionatoris sermoni ex animo accommodent.

X V.

Philosophiæ, & Theologiæ studiosi singulis septimanis, & maiorum totius anni Festivitatum diebus, conscientiam suam Sacramentali Confessione expiare, & ad Sacram Communionem accedere assuescant: qui verò in humanioribus Scholis existunt, saltem singulis quatuordecim diebus id observabunt. Confessarijs autem confiteantur omnes, quos Superiores, vel ex huius vitæ Clericalis Sacerdotibus, vel aliunde determinaverint.

X V I.

Post Communionem aliquantum temporis in gratiarum actionem pro tanto beneficio, aliquam affectuosam orationem, vel ore, vel mente recitando impendant; in quâ omnia viscera sua, cum omnium necessitatum suarum, tàm privatarum,

quàm

quàm publicarum, Ecclesiæ explicatione, coram oculis divinæ Maiestatis effundent, & in vulnera Christi hospitis amabilissimi abscondendo commendabunt.

X V I I.

Ut ab occultis sathanæ, & naturę vitiatę insidijs faciliùs præserventur, ab adolescẽtia assuescant, nõ raro cum Superioribus, Patre spirituali, & Confessario super statu hominis sui interioris conferre; & ijsdem graviores, præsertim extraordinarios, animi sui motus, & impulsus candidè aperire, id, quod ad cognitionem, & discretionem spirituum, an ex Deo sint necnè, plurimùm prodesse dignoscitur.

X V I I I.

Singulis annis recollectioni spirituali, qui eiusdem capaces sunt, per aliquot dies vacabunt. Idem observetur in eorundem susceptione ad hanc vitam, antequam iuramentum præstent: adiungant etiam confessionem generalem totius vitæ, nisi antè eam fecerint.

X I X.

Maiores iunioribus in observatione constitutionum, tanquam speculum veræ integritatis, pro viribus præluceant; & cogitent,

gitent, se à pueritiæ indulgentiâ ablactatos, iam ad veras, & solidas virtutes evocari; proinde spirituali fulgore, studiosis nempe Virtutum, & Exercitiorum hactenus præscriptorum actibus, in verâ discretione ubique prælucere conentur.

De morum honestate.

X X.

Ad eam integritatem morum omnes, & singuli pro viribus attendant, ut castigationibus non indigeant; & si deliquerint, citò contriti, & humiliati, fateantur suam culpam, atque cum proposito seriæ emendationis, se Superioris arbitrio submittant, sustinentes libenter pœnitentias, quæ pro qualitate delicti fuerint iniunctæ; idque sine resistentiâ, aut murmuratione, vel frivolâ excusatione.

X X I.

Senectutem venerentur; & tâm domi Superiores, quàm foris Sacerdotes, ac personas Ecclesiasticas quascumque, maximè verò preceptores suos, & omnes homines, secundùm cuiusque statûs dignitatem, ex animo venerentur, ac debitum honoris titulum impendant.

XXII.

In externis cæremonijs, quæ in modò dictæ reverentiæ signum solent adhiberi, hypocriticam pseudopoliticorum simulationem, & ineptam gesticulationem, ut pestem fugiant; è contrà cum debitâ gravitate, modestiâ, & decore, ut recta prudensque dictabit ratio, venerationem paucis ostendant.

XXIII.

Quoties domi, vel foris, sibi invicem obviabunt, semper ij, qui sunt in inferiori Classe adolescentes altiorum Classium; omnes verò, & singuli suos Superiores, aliosque Sacerdotes, honore debito præveniant; Maiores quidem detecto capite, Superiores verò, & Sacerdotes, etiam cum inclinatione corporis salutantes.

XXIV.

Coram Superioribus, & Maioribus se ultrò non facilè ad loquendum ingerant, ad interrogata verò paucis, modestè, & graviter respondeant. Cum æqualibus ea agere, & loqui expedit, quæ vel honestas, vel utilitas, vel necessitas commendat.

XXV.

Quando advertent, ex domesticis aliquem deliquisse, aut ad delictum periculosè inclinari, vel si aliud quodcumque scandalum patiantur, ad Superiorem debitâ cum modestiâ, loco,& tempore congruo, fraternæ correctionis causa deferre teneantur, ut maturè malo occurri possit.

XXVI.

Contrà correctionem superiorum non murmurent,& si quid iniustè sibi pati videantur, patienti taciturnitate prudentèr sufferant, & in meliorem partem accipiendo cogitent, se de præsenti non intelligere correctionis mensuram. Inprimis autem caveant, ne de suis Superioribus malè loquantur, vel illos iudicent, irrideant, aut illorum dicta, facta, correptiones, dispositiones &c. sinistrè interpretentur; multò minùs talia suis socijs, aut, (quod peius foret) extraneis evulgent.

XXVII.

Contrà dispensationem necessariorum, nullas factiones, & murmura excitent; sed si quem defectum horum quomodolibet in veritate notaverint, competenti superiori

riori seorsim indicabunt, ut suo tempore, & modo sciat remedium adhibere.

XXVIII.

Ab omni specie mendacij abstinere; veritatem verò, quæ inter præcipua benè moratæ juventutis ornamenta meritò numeratur, tanquàm pupillam oculi, in omnibus verbis, & actionibus suis custodire studeant.

XXIX.

Non adulentur, non pietatem fingant; neminem decipiẽdo verbis circumveniant: & in narratione rerum auditarum ab omni falsa amplificatione abstineant, ut sicut os loquitur, ità in veritate sentiat cor.

XXX.

Nemo alterum mendacij incivilitèr arguat; nec in passione iræ erga se invicem effervescant, aut vindictam sumere quocumque modo attentent: ad competentem verò Superiorem, si rei gravitas postulaverit, rationabiliter, & sine cupiditate vindictæ deferre nemo prohibetur; qui noverit optimè in Domino providere.

XXXI.

Sermone utantur modesto, non sapientiæ subli-

ſublimitatem affectent, non falſæ humilitatis abiectionem; ſed in omnibus curent ſimplicitatem ſinceritatemque Chriſtianam ſervare, quibus ædificetur proximus, non offendatur.

XXXII.

In ijs quæ narrant, ambages, & ſuperfluos verborum ambitus, ſicut, & circumſtantias ad rem non pertinentes, abſcindant, & modo recto, ac plano ad ſcopum ſui diſcursûs feſtinent, alijsetiam diſcurrendi locum ceſſuri.

XXXIII.

Seipſos præ alijs non extollant, neque interius in ſuis rebus ſibi vanè complaceant: multó minùs ſeipſos aut ſua laudare, & per iactantiam magni facere præſumant: cogitare enim debent omne bonum eſſe deſuper à patre luminum.

XXXIV.

Non ſint moroſi, erga omnes autem affabiles, manè, & veſperi ſalutem invicem impertiantur: minores in alloquio à Maioribus, & Superioribus affatum expectent; quod debitæ ſubmiſſionis & verecundiæ ſignum fuerit.

XXXV.

Tam vultûs tristitiam, & oculorum austeritatem, quàm levitatem in seipsis omnes sic corrigant, ut suavitas cum gravitate, modestia verò cùm magnanimitate in cuiusvis vultu certare videatur; in hoc ipso tamen omnem simulationem, & hypocrisin excludentes.

XXXVI.

Exclusâ omni levitate, in incessu gravitatem cum modestiâ coniungant semper, incedendo non currant; in vestibus munditiem ament; sordes oderint, & in omnibus verbis, actionibusque suis gestus membrorum, ac totius corporis compositionem talem exhibeant, quæ omnem hominem ædificare possit, acdebeat.

XXXVII.

Erga cibos in mensâ appositos ipsius appetitûs sensualitatem sibi prædominari sic non sinant, ut gula rectæ rationis usum præveniat; quantùm autem ad moderatam corporis refectionem necessarium fuerit, comedant: in singulorum ciborum contrectatione debitam modestiam, ac decorem in aliorum ædificationem observent: silentium quoque in triclinio

ſanctè ſervetur, extra menſam porrò ordinariè ſive domi, ſive foris, abſtineant, neque ſine licentiâ Superiorum alibi comedant, aut bibant.

XXXVIII.

Poſt menſam aliquantum temporis honeſtæ recreationi indulgebunt, ſic tamen, ut ab indecorâ corporis agitatione abſtineant, & cum ea circumſpectione, ac modeſtiâ lætitiam attemperent, ut nemo prudens offendi queat.

XXXIX.

Nemo autem, ſive domi, ſive foris, recreationi ſe ſubducere, vel ad alia loca, occaſiones, aut conſortia declinare, vel eo tempore, præpoſtero ordine, litteris operam dare, vel in loco ſolitario ſe triſtitiæ, aut melancholiæ dedere permittatur: eſt enim tempus flendi & tempus ridendi; omnia tempus habent.

XL.

Quamvis humanum ſit, intra limites virtutis Eutrapeliæ, iocari, & iocos, aut ſales ab alijs accipere, ac tolerare poſſe; nihilominus tamen ſtultiloquia, ſcurrilitates, & alia, quæ honeſtatis terminos, mediumque diſcretionis excedunt, in-

nullâ occaſione tolerentur. Cum verò ex humanâ imperfectione, tam domi, quàm foris, contra dictas Eutrapeliæ & diſcretionis leges non raró peccari ſoleat; à teneris aſſueſcant, ne ita delicati efficiantur, ut nihil pati velint, aut poſſint, exiſtimantes omnia ſibi ex voto accidere debere.

X L I.

Cùm valdè indecens ſit, proprium ſermonem ſuis interpolare cachinnis, ideò in narrandis, vel audiendis leporibus, ac facetijs, nolint alijs in ridendo palmam præripere; ſed appetitum ſuum inhibentes, cum moderatâ ſuavitate oris ſua loquantur, vel alios auſcultent: alijs in riſum ſolutis, & ipſi ſubrideant; prout virtus Eutrapeliæ ſuaſerit; vitando duo extrema, nimiam quidem auſteritatem ex unâ, nimiam verò levitatem ex alterâ parte.

X L I I.

In recreationibus invicem verbis, vel actionibus irritare, aut inſulſorum morum ineptijs moleſti eſſe nolint, quibus alij ad triſtitiam, nauſeam, iracundiam, vel antipathiam provocentur.

C In

XLIII.

In auſcultando alterius diſcurſu, ſecluſo omni contemptu, ſagaciter obſervent, quid is pulchrum, quid indecens effundat, indeque ſibi documenta tacitè efforment, quomodo ſe in ſimili occaſione gerere velint, quæ cavere, quæ obſervare; loquentem autem proximum importunè ne interrumpant, ſed patienter audiant; indecens enim eſt audiri velle, audire verò non niſi impatienter.

XLIV.

Nemini detrahant, aliorum dicta, & facta in melius interpretentur; Siniſtrè verò alios iudicare, & amaris verbis perſtringere, oderint, cane peius & angue.

XLV.

Ubi duo, tres vel plures, fuerint ſimul, caveant, ne defectus tertij, (quiſquis ille fuerit, domeſticus vel extraneus, Superior vel æqualis) imprudenti ore ſuggillent, quod enim ſibi quis fieri non vult, æquum eſt, ne faciat alteri.

XLVI.

Alterius dicta, vel facta, ſeu graviora, ſeu leviora videantur, tertio non revelent; ſed ad Superiorem, ſi correctione indi-

guerint, cum debitâ modestiâ, & commiserationis affectu deferant.

XLVII.

Ab alijs audita in se sinant emori, quæ cũ debitâ utilitate, necessitate, aut honestate non propalari possunt: quod fiet, si Superiores abolendæ garrulitati, adolescentes verò servando silentio dederint operam.

XLVIII.

Si quis proximum, vel fratrem suum, de tertio malè loqui audierit, hoc tertio non manifestabit: multò minùs, quæ tertius ille de eodem proximo dixerit, velut susurro, effutiet: hæc enim quia discordiam seminant, etiam in rebus levibus, adolescentes odio capitali prosequi meminerint.

XLIX.

Unus alterum vexando, irritando, vel defectus exprobrando ad iram non provocet; multò minus discordiam inter fratres seminare, aut cum altero verbis, pugnisque contendere attentet; quæ omnia, sicut è diametro bonis moribus repugnant, ita in domo iuventutis nequaquam tolerabuntur.

L.

Quod ſi unus alterum læſerit, citò in gratiam redeant, & qui illatæ iniuriæ reus fuerit, iniunctâ pænitentiâ, læſæ parti humiliter deprecando ſatisfaciat.

L I.

Iniurias tamen ab alijs ſibi illatas nullo modo vindicare velint, ſcientes in patientiâ poſſidere animas ſuas; maximè ſi tantum in propriam perſonam ſine alio nocumento redundare videantur.

L I I.

Si quandò proximus in flagranti paſſione efferveſcit, qui ſibi præſentes ſunt, cedant, illius iræ dando locum, ne ſimiliter accendantur. Hinc neque corripiant quemquam in fervore animi conſtitutum, ſed tempus congruum expectent, donec ardor ſedetur, & ſedatâ paſſione correctionis ſit capax.

L I I I.

Nemo alteri quicquam furetur, aut ex petulantiâ abſcondat: proinde ſerio ſit omnibus interdictum aliorum muſæa pervagari, aut pluteos luſtrare.

L I V.

Omnium rerum munditiem diligentes, non

tantùm in musæo libros, chartas, aliaque studiosis necessaria, post singulos usus in ordinem componant; verùm etiam in cubiculo vestimenta quæcumque inter sordes perire, & alijs nauseam creare non sinant.

L V.

Longiores crines, aut comam non nutriant; sed proscriptâ, indecorâ capillorum longitudine, modestam mediocritatem ex præscripto uniformiter omnes servent, ut caput honestè tegatur, non obruatur.

L V I.

Seorsim dormiant omnes; totum corpus cum omnibus membris ad debitâ honestatem componere, sicque compositum in obsequio servare assuescant.

De studijs litterarum.

L V I I.

Gratiæ D E I, & naturæ talentis viriliter coöperentur; virtutumque studio illum scientiarum profectum conjungant, qui virtutibus adminiculetur.

L V I I I.

Tàm in scholis, quàm domi, eliminatâ omni petulantiâ, explicationibus, aliisque scho-

ſcholaſticis exercitationibus, ſedulâ attentione aures præbeant.

LIX.

Tempore ſtudiorum nemo ſtrepitum, aut pulveres excitet, multò minus extra proprium muſæum in domo vagetur, aut quocumque modo, alios inquietare, & à ſtudiis impedire auſit.

L X.

Concertationes ſcholaſticæ abſque clamore nimio, qui veritatem dubij ſolummodò confundit, ſic inſtituantur, ut argumentans tardè & ordinatè ſua proponat; defendens verò patienter argumentum audiens ad formam reſpondeat. In ſe invicem non invehantur, neque fervore nimio, vel irâ excandeſcant: multò minùs unus alterum confundere, ſed rei propoſitæ veritatem eruere conentur, & ubi illius evidentia, vel probabilitas conſtiterit non violenter argumentum ex ſtimulo ſuperbiæ intellectualis torquere præſumant, ſed veritati, vel probabilitati prudenter acquieſcant.

LXI.

A prandio ante initium ſtudiorum mediam ſaltem horam cantui chorali addiſcendo

impendent omnes à quo nemo eximi poterit. Hunc semel edocti, vel ad cantûs figuralis, vel musicæ instrumentalis varia exercitia pro cujusque capacitate applicabuntur.

LXII.

In quibus quilibet privatim deliquit etiam privatim castigetur, publica verò delicta publicâ pænitentiâ intra domesticos parietes mulctentur, ut sic scandalum tollatur, & alii à similibus absterreantur.

NObis propterea præfati exponentes, ac etiã dilectus filius Abbas Pompeius de Scarlattis dilecti filij Nobilis Iuvenis MAXIMILIANI EMMANVELIS utriusque Bavariæ Ducis, Sacri Romani Imperij Principis Electoris, in Romana Curia Administer, tàm ipsius Principis Electoris, quàm dilecti quoque filij Nobilis viri Ducis MAXIMILIANI PHILIPPI eius Patrui, & Electoratûs Administratoris nomine humiliter supplicari fecerunt, ut Institutum, & Constitutiones huiusmodi pro maiori Religionis Catholicæ bono, ipsiusque Instituti decore, & augmento, Apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communire, & alias opportunè in

præ-

præmiſſis providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, pijs eorundem MAXIMILIANI EMMANVELIS & MAXIMILIANI PHILIPPI Ducum votis quãtum cum Domino poſſumus favorabiliter annuere, dictoſque exponentes ſpecialis favore gratiæ proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq; Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium conſilio, Inſtitutum prædictum ſub immediata Iurisdictione Ordinariorum, & directione unius generalis Præſidis, nec non conſtitutiones præinſertas, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicę firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & ſingulos Iuris, & facti defectus, ſi qui deſu-

per quomodolibet intervenerint ; supplemus. Præterea eisdem exponentibus alias Constitutiones præinsertis non contrarias pro spirituali, temporalique dicti Instituti directione ab hac *Sancta Sede* postmodum approbandas condendi facultatem impertimur. Ac ad tollendam omnem ambiguitatem, cum dicti exponentes sint Clerici merè sæculares, omnibusque sæcularis Cleri oneribus obnoxij, eosdem exponentes quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum sæcularium capaces esse, ac proinde canonicatus, & Præbendas, Personatus, dignitates, etiam post Pontificalem maiores in Cathedralibus, etiā Metropolitanis, & principales in Collegiatis Ecclesijs, nec non Parochiales Ecclesias, earumque perpetuas Vicarias, & alia quæcunque cum cura, & sine cura beneficia Ecclesiastica sæcularia quomodolibet qualificata, quæ per Clericos sęculares obtineri consueverunt, possidere, ac consequi, & obtinere posse Auctoritate, & tenore præfatis declaramus. Decernentes easdem præsentes litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, &

inte-

integros effectus fortiri,& obtinere,ac illos, ad quos spectat,& pro tempore quandocunque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab eis respectivè inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis,nec non quatenus opus sit quarumvis Ecclesiarum, alijsve quibuslibet etiam Iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, &

expreſsè derogamus, cœteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem ut earundem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique locorum tam in Iudicio, quàm extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die ſeptima Iunij M.DC.LXXX. Pontificatûs Noſtri Anno IV.

I. G. Sluſius.

Stà-

Stationes Quotidianorum

Exercitiorum Spiritualium omnibus huic vitæ addictis communes.

Statio Matutina.

I.

MAnè omnes, & ſinguli ſtatutâ horâ è lecto ſurgant; & facto ſigno S. Crucis inter induendum ſeriò recogitent, quòd creati ſint, ut Creatori ſuo in hac vita ſerviant, & per hoc ipſum ſervitium ſalvi fiant. Ex hac cogitatione quendam vehementem in voluntate impulſum excitantes, die illo, ac in omni vita DEO ſervire, ad ipſiuſque Maieſtatis maiorem gloriam, omnes ſuas cogitationes, verba, & opera unicè dirigere; conſequenter peccatum, tanquam ſummum hominis malum fugere firmiſſimè proponant.

I I.

Porrò veſtiti ad abluendum corpus accedant, & ſub lotione vultûs, puritatem cogitationum ac mentis; ſub lotione oris,

prudentiam; & verborum rectitudinem & denique sub lotione manuum, sanctitatem operum suorum à DEO exposcant.

III.

Uno quadrante sic impenso, flexis genibus ante Altare domesticum clarâ voce Litanias Lauretanas, unà cum adiunctis S. Matris, & S. Iosephi collectis, devotè recitent: addatur etiam cum suis versiculis, & responsorijs Oratio, pro loci Ordinario quæ incipit: Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus. (Idem fiat meridiè post Litanias omnium Sanctorum, & noctu post psalmum, De profundis) tum ad matutini examinis finem ter Pater & Ave in secreto subiungant: quibus finitis, ad lectionem spiritualem vel meditationem singuli accedant.

De intentione dictarum Litaniarum.

IV.

Has Litanias Lauretanas in dilectionis tesseram ex filiali affectu ergà suam Matrem Sanctam MARIAM Virginem quotidiè recitent, unicè ab eadem flagitantes, ut nos filios suos in hora mortis, cum comi-

te & Sponſo ſuo ſuauiſſimo Ioſepho, maternè velit protegere.

De examine matutinò.

V.

In examine matutino ſuper malignitate noctis inquirant, primò, quomodo præterita nocte conſcientiam examinaverint, & preces ſuas compleverint: in quibus cogitationibus, & deſiderijs dormitum iverint: quî noctem exegerint, & quomodo ſe manè uſque ad examen geſſerint. Secundò, præter culpas, quas de præſenti in ſe repererint; omnia totius vitæ peccata conceptu quodam collectivo ac generali ante oculos divinæ Maieſtatis, ingratitudinem propriam intimè agnoſcentes, ſtatuant; atque de ijſdem dolentes, hnmillimè ſe in abyſſum miſericordiæ D E I, & meritorum Chriſti per actus Fidei, Spei & Charitatis proijciant. Tertiò, firmiſſimè in genere omnia peccata mortalia & venialia de præſenti die per divinam gratiam prorſus evitare proponant: in ſpecie verò contrà proprias paſſiones ſuas, certumque vitium extirpandum animum obfirment.

De

V I.

Tria denique Pater & Ave in honorem Sanctissimæ Trinitatis persolvent: per Iesum & Mariam trium virtutum Teologicarum incrementum; item cogitationum, verborum & operum suorum rectitudiné perfectionemque desiderent: insuper proportionatum medium, triplici hâc nostrâ operatione ordinatè semper utendi, scilicet Lumen, Gratiam & benedictionem supernaturalem à DEO petant; quorum beneficio sciant (per illuminationem) quid in omni re Creatori suo acceptum sit; moveantur etiam (per Gratiæ excitationem) ad eadem facienda; & denique moti ita afficiantur (per supernaturalem benedictionem) ut operentur bonum.

Statio Meridiana.

V I I.

Postea uno quadrante horæ ante mensam recollectioni spiritûs insistant: & in hunc finem simul Omnes Litanias de omnibus bus Sanctis, vnà cum earum collectâ, reci-

cita-

citabunt, easque prævio examine meridiano, dictisque submissâ voce septem Pater, & Ave, concludent.

De intentione dictarum Litaniarum de omnibus Sanctis.

VIII.

Præfatis Litanijs non solum suos Patronos, sed etiam omnes Sanctos, veluti singulares DEI Amicos & Advocatos amantissimos, pio affectu honorent & invocent; ut à Christo IESV Rege suo veram charitatem fraternam, unitatisque vinculum adamantinum huic statui Clericorum sæcularium impetrare velint, quò in hac vita, usque ad finem mundi, in debitâ compage pacis & dilectionis, ad suam & aliorum æternam salutem, mutuò conserventur.

De Examine meridiano.

IX.

In hoc Examine recollectionem mentis seriam instituant, & super decursum medij diei sedulò inquirant, quàm conformi-

ter, vel difformiter matutinis suis propositis fuerint operati; vel quibus delictis à præfixo sibi scopo divini servitij aberraverint, &, si per divinam gratiam benè in stadio se cucurrisse inuenerint, glorificent Deum, lætantesque spiritu similiter reliquum diei cursum consumere proponant; quod si verò defectus quoscumque repererint, eorum occasiones indagent, & contrito corde firmiter ad oppositas virtutes animum assumant.

X.

Denique septem Pater & Ave sic persolvant, ut unicuique Pater noster sua petitio (prout ordine in oratione Dominica comprehenduntur, & paulò post fusius explicantur) correspondeat: idem fiat in septem Ave Maria, per Matrem Dei à filio suo postulando septem dona Spiritûs Sancti, prout ad hanc vocationem Clericalem, & ad lucrandas animas necessaria sunt.

Explicatio septem Petitionum Orationis Dominicæ, cum earumdem applicatione ad supradicta septem Pater noster.

Prima

Prima Petitio.

Pater noster, qui es in cælis, sanctificetur nomen tuum.

X I.

In primo Pater noster mentem ad DEVM Patrem suum in cælis residentem eleventi: & per memoriam innumerorum beneficiorum, quæ unicuique & toti orbi benignissimus Pater in creatione, conservatione & gubernatione exhibuit, & quotidie exhibet, filialem quendam affectum excitent, intimè, humillimèque desiderantes, ut primó à se ipsis, deinde à toto clero nostro sæculari, & denique ab omnibus creaturis DEO Creatori suo omnis gloria deferatur; quemadmodum in cælis per illam unanimem vocem à tota curia cælesti in æternum Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamatur.

Secunda Petitio.

Adveniat regnum tuum.

X I I.

In secundo Pater noster præsentiæ DEI, quã sibi prius efformârunt, insistentes, se ad

Verbum DEI Incarnatum conuertant; itidemq; per memoriam ingentium beneficiorum, quæ sibi ipsis totique generi humano per redemptionem misericordissimus Salvator contulit, ad maiorẽ quendã amoris affectum mentem suam erigant; toto desiderio intimè cupientes, ut primò á se ipsis, tùm à toto Clero nostro sæculari, omnique genere humano fidelissimè huic Filio DEI, amantissimo Salvatori serviatur, & in nomine eius omne genuflectatur, consequenter idem Salvator omnes homines (propter quorum salutem descendit de cælis) hìc in terris, & ibi in cælis sibi regnum facere benignissimè dignetur.

Tertia Petitio.

Fiat voluntas tua, sicut in Cælo & in terra.

XIII.

In tertio Pater noster ad Spiritum Sanctum conversi, per memoriam beneficiorum, quæ tam in Sanctificantis, quàm actualis gratiæ, & aliorum beneficiorum dispensatione specialiter unicuique, & toti

mun-

mundo abundantissimè præstitit, & adhuc præstat, majore nisu ad amorem voluntatem suam inflammantes ardentissimè desiderent, ut hic Spiritus amantissimus, verus DEVS, ab omnibus super omnia diligatur, & sanctissima eius voluntas, cum sit ineffabiliter bona, in cælo & in terra impleatur; cuius directioni sanctæ in omnibus conformari dulcissimum est, & his tribus petitionibus, DEO ob proprietatem personarum, & appropriationem beneficiorum, gloria, servitium & amor præstari à nobis desideratur.

Quarta petitio

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

XIIII.

Verùm quia secundum Apostolum Paulum non sumus sufficientes ex nobis aliquid cogitare, & tribus illis prædictis titulis divinæ Majestati sine eiusdem nova gratia satisfacere; ideo in quarto pater noster non solùm corporalem, sed magis etiam spiritualem panem, scilicet actualem gratiam ad Dei servitium necessariã,

postulent: ad quam facilius obtinendam, more cuiusdam mendici, qui cum ollula ad divitis fores stare solet, in conspectu Sanctissimæ Trinitatis penitùs humiliati se sistant, & ostendendo insufficientiam suam; mediantibus omnibus Sanctis, in vas suum inane (quod est anima) donari sibi à Deo efficacem gratiam exposcant, quâ Ipsi per decursum diei dignum servitium præstetur.

Quinta petitio

Et dimitte nobis debita nostra; sicùt & nos dimittimus debitoribus nostris.

XV.

Cùm verò scriptura dicat, nimiumque constet, nos omnes quotidiè in multis offendere; quibus triplicem illum titulum divinæ Maiestati debitum per neglectum laudis, per transgressionem legis, & deniquè per teporem charitatis lædimus; in quinto Pater noster quotidianorum defectuum veniâ deprecantes, intimè à DEO postulent, ut in nullo peccato mortali ab ipso finaliter deserantur: hinc instar alicuius leprosi, qui in via jacet, & miseriam

ſuam viatoribus monſtrat, ſua peccata, & imperfectiones ſummo Sacerdoti IESV Chriſto humillimis lachrymis oſtendant, firmiſſimè ſecum ſtatuentes, omnibus injuriis per alios ſibi illatis ſemper ignoſcere.

Sexta petitio.

Et ne nos inducas in tentationem.

XVI.

Penultimò, cùm vita hominis ſit militia ſuper terram, viamque cæli hoſtes ſæviſſimi, mundus ſcilicet, caro & diabolus perpetuâ obſidione infeſtent, quorum inſidiis tot millia milliũ ad inferos tanquam ſpolia rapiuntur, neque ignoremus, nobis etiam inſidias eſſe paratas ad ruinam; ideò timentes DEVM in viſceribus ſuis, ab eo humillimè petant, ut tentationes benigniſſimè avertere dignetur, ne in eas inducantur, in quibus peccarent, aut finaliter perirent: hinc in conſpectu DEI omniumque Sanctorum in comparatione ſuorum hoſtium ſe tanquam parvulos cõtrà mille gigantes æſtimabunt.

Sed libera nos á malo.

XVII.

Ultimò, quia nemo coronabitur, nisi qui legitimè certaverit, in septimo Pater noster ad calicem tentationum heroicè se Patri cælesti offerentes victoriam finalē, & tàm liberationem á peccatis, quàm dānatione æternâ vehemētissimè postulent, desiderantes à malo æterno liberari. Et hæ quatuor petitiones ad tres primas, tanquam media ad finem, ordinatæ esse cernuntur.

XVIII.

Quantùm ad septem Ave Maria, in primo donum timoris Domini petāt. In secundo, donū fortitudinis in arduis & adversis. In tertio, donum scientiæ, cujus beneficio sciant, quid DEO suo in omni re sit acceptum, simulque nequitias spirituales mundi carnis & diaboli in cælestibus dignoscant; quibus debitâ prudentiâ præmuniti, congruè occurrere, & discernentes bonum à malo, in bono malum vincere possint. In quarto, donum pietatis. In quinto, donum consilii. In sexto, donum intel-

intellectûs, ad intelligendum, contemplandum atque interpretandum ſacras ſcripturas. In ſeptimo denique, donum ſapientiæ & libertatis Filiorum DEI, quâ omnes ſuas cogitationes, verba & actiones, ſemper rectè inſtituere noverint.

Statio Nocturna.

XIX.

Veſperi priuſquam cubitum ibunt, ad recollectionem ſpiritûs omnes revertantur, gratias agentes DEO pro beneficiis, quæ per decurſum diei in nos contulit. In hunc finem unam partem Pſalterii Beatæ Virginis Mariæ, & pſalmum de profundis, unà cum duabus collectis (modo infra tradendo) comprecentur; quibus nocturnum Examen conſcientię, & quinque Pater & Ave adjungent.

Modus recitandi Pſalterium Beatę Virginis Mariæ per Hebdomadem.

De exercitio primæ partis Pſalterij ad diem Lunæ, & Iovis Ordinato.

X X.

Cùm fides ſit fundamentum reliquarum virtutum, Pſalterium à Symbolo Apoſto-

lorum

lorum ordiantur; sub quo mentem ad DEVM elevent, & Stationem suam spiritualem in conspectu Sanctissimæ Trinitatis, Christi Domini, Beatæ Mariæ Virginis, omniumque Sanctorum instituant; ostendentes Patri Cœlesti mundum cum omnibus statibus, veluti quādam domum leprosis, aliisque morbidis innumeris scatentem, pro quibus sunt deprecaturi.

XXI.

Ut maiorem efficaciam eorum petitiones apud Deum Patrem sortiantur, post symbolum Apostolorum, sicut & post singulas decades, unum Pater noster addant, sub quo filium DEI Vnigenitum IESVM CHRISTVM, utpote infiniti pretij victimam, in cruce & altari immolatam, Patri cœlesti offerant, cuius intuitu ad commiserationem flectatur; non enim negabit, quæ per filium eius, in quo sibi super omnia complacuit, ad illius gloriā, & animarum salutem, petiuerint.

XXII.

Primam decadem pro errantibus in fide persolvant, deprecantes Beatam Virginem Mariam, ut per meritum & gaudium, quo Filium Dei concepit, à divina

boni-

bonitatē impetrarē velit gratiam ; quâ convertantur. Sunt autem huiusmodi in triplici differentia; primò pagani, Ethnici & Athei, qui verò DEO debitam gloriam auferunt. Secundò Iudæi, qui suâ incredulitate Filium Dei, & Sanctissimam Trinitatem blasphemant. Tertiò *Hæretici*, qui Ecclesiam & Spiritum Sanctum contemnunt. Quæ tria genera infidelium, per Gentes, Populos] & Linguas in Sacra Scriptura notantur. Hanc injuriam, quam isti DEO quotidiè inferunt, pensantes, vehementer divinam bonitatem, mediante Christo Domino, & Beatâ Virgine Mariâ ad miserationem perurgeant, desideria amoris & doloris diversa coram Curiâ cœlesti exponendo, prout unicuique præsens devotio suggesserit.

XXIII.

In secunda decade pro conversione peccatorum intercedant, qui in aliquo peccato mortali existentes, imaginem DEI supernaturalem abjecerunt, servique diabolorum effecti, Creatorem suum, & Dominum dereliquerunt cum extremâ ingratitudinis notâ, quam dolorosè secum pensent, & intimâ affectûs teneritudine

Bea-

Beatæ Virgini Mariç inexplicabilem peccatorum miseriam ostendant; unicè sollicitantes, quatenus per meritum & gaudium, quo Filium suum IESVM in utero Virginali portavit, cælestem gratiam à DEO exorare dignetur, quæ eos è statu damnationis resurgere, & jugum servitii divini portare faciat.

XXIV.

In tertiâ Decade pro imperfectis orent; & Beatæ Mariæ Virgini ostendant omnes status Ecclesiæ, humillimè supplicantes, ut per meritum & gaudium, quo filium suum genuit, & in lucem edidit, imperfectionibus nimiis, quibus omnes status carnali hoc sæculo, quasi ad occasum vergente, redundant, remedium à DEO impetrare velit; viros scilicet perfectos, qui singulos status veluti stellæ illuminent, dirigant, & ad antiquum spiritûs vigorem reducant.

XXV.

Quartam decadem pro sagis, maleficis, & aliis obstinatis peccatoribus persolvant; considerantes, quanta ex hoc capite malorum injuria Domino DEO fiat, Beatam Virginem Mariam intenso quodam

dolo-

doloris affectu rogent, quatenus per meritum & gaudium præsentationis, hujusmodi miseras animas Filio suo ad misericordiam præsentare, & imposterum suo patrocinio impedire velit, ne homines taliter seducantur.

XXVI.

In quinta decade pro innocenti juventute, & aliis in gratia DEI existentibus supplicent; deprecantes matrem Chisti, ut per meritum & gaudium Inuentionis à Filio suo omnibus gratiam, & custodiam contra lapsum in peccatum mortale impetrare dignetur, semperque Filius ejus inveniatur in suo templo, quod sunt animæ justorum.

De Exercitio secundæ partis Psalterij Beatæ Virginis Mariæ, pro die Martis & Veneris.

XXVII.

Decadem sextam pro vniuerso statu clericali recitent, & ad pedes matris DEI supplicibus lachrimis provoluti, ingentes huius statûs miserias illi ostendant simulque petant, ut hanc nostram vitam clericalem, tanquam Domina Magistra, &

Mater nostra, suo filio unicè velit commendare, & contrà hostes suos defendere.

XXVIII.

Decadem septimam pro iis, qui præsunt, & pro confessariis offerant, divinam assistentiam sollicitantes, quâ officia sua ad beneplacitum DEI, & salutem animarum dignè perficiant, vulneribusque peccatorum congruè medeantur.

XXIX.

Decadem octavam pro statu Virginum, & Continentium orent, rogantes Christum spinis coronatum, ut tanquam Rex Virginum, per dolorem spineæ coronæ omnibus gratiam & custodiam suæ virginitatis & continentię largiri velit.

XXX.

Decadem nonâ pro iis, qui de pręsenti, aut de futuro, in aliquo mundi angulo propter fidem, & Iustitiam, tanquam Martyres patiuntur, persolvant; similiter gratiam cæteris hominibus petant, quâ vnusquisque crucem suam tollat, & Christum ad mortem usque patienter sequatur.

XXXI.

In decima Decade non solum Imperii Romani, Regnorum & Principatuum dilacera-

cerationem; verùm etiam in fide, & moribus diſſonantiam deplorent; humillimèque Chriſtum Crucifixum rogent, ut omnia ad ſe trahere, & per humilitatem crucis ſuperbiam & æmulationem Statuum confundere, ac pacem unitatemque benigniſſimè impertiri dignetur.

De Exercitio Tertiæ partis Pſalterij Beatæ Virginis Mariæ, pro die Mercurij & Sabbathi.

XXXII.

In undecima decade finalem perſeverantiam in bono ſpiritu poſcant, quemadmodum David precatus eſt dicens: Cor mundum crea in me Deus, & ſpiritum rectum innova in viſceribus meis. Ne proiicias me à facie tua, & Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & ſpiritu principali confirma me.

XXXIII.

In duodecima decade pro parentibus, fratribus & ſororibus; propinquis, & benefactoribus, pro omnibus ſibi commiſſis & com-

commendatis memoriam faciant; gratiam ipsis exposcentes quâ sic transeant per bona temporalia, ut non amittant ęterna.

XXXIV.

In decima tertia decade per viscera misericordię DEI à Christo, mediante Beatâ Virgine Mariâ, petant, ne Spiritum Sanctum suum à Germaniâ auferat, sed misericorditer à spiritibus immundis hæreticorum, falsorumque Christianorum liberet; largiendo ipsi Spiritum veritatis, Sanctitatis, Charitatis; Spiritum Sapientiæ, unitatis & consilii.

XXXV.

In decima quarta decade supplicent Beatæ Virgini Mariæ pro morientibus, ut per gaudium suæ gloriosæ Assumptionis illis assistere, & gratiam benè moriendi à filio suo impetrare velit, ut post hanc vitam ab Angelis in cœlum suscipiantur.

XXXVI.

In decima quinta decade pro animabus adhuc in purgatorio detentis commemorationem instituant; deprecantes Matrem DEI, ut per gaudium Coronationis suæ, miseris animabus liberationem à pœnis

pur-

purgatorii, & coronam vitæ æternæ apud Filium ſuum ſollicitare dignetur.

XXXVII.

Cæterum die Dominicâ, antequam cubitum concedant, loco Pſalterii Beatæ Virginis Mariæ, Salvatorem ſuum IESVM Roſariolo ex triginta tribus Pater noſter conſtante venerentur; poſtulentque ab eodem gratiam, quâ ad plenitudinem meritorum pervenire, & in ſtadio ſic currere poſſint, ut bravium vitæ æternæ apprehendant.

XXXVIII.

Poſt Pſalterium Beatæ Virginis Mariæ pſalmum de profundis, cum duabus Collectis, nempe *Deus veniæ largitor*, &c. & *Fidelium Deus* &c. quotidiè addant; ut animæ fidelium defunctorum, maximè aliis auxiliis deſtitutæ, à pœnis ſolvantur.

De Examine nocturno.

XXXIX.

In hoc Examine, veluti in ſpeculo quodam, greſſus ſuos retro conſiderent, doleantque vehementer de admiſſis delictis, & de fu-

turis cavere firmiter per divinam gratiam proponant.

X L.

Quinque Pater, & Ave pro peccatis, & admissis defectibus in honorem quinque vulnerum Christi adiungant, & sensuum suorum, tam internorum, quàm externorum puritatem petant.

X L I.

Per hæc statuta exercitia quotidiana Spiritualia ad quandam solitudinem cordis perpetuam, ac recollectionem mentis, nobis in medio turbarum viventibus summé necessariam, omnes pro viribus conentur; ad cuius consecutionem plurimùm iuvabit, si tam precibus iaculatorijs, & divinæ præsentiæ familiaritati, quàm etiam piarum stationum, & personarum effictioni (modo paulò post tradendo) circa humanas suas occupationes ritè assuescant; sic, ut in omnibus, salvâ externarum actionum libertate, conversatio eorum sit in cęlis.

DE DIVERSIS ORANDI MODIS,

Quibus ad collectionem mentis, & conseruationem spiritus, pro diuersitate temporum, locorum, personarum, & conuersationum vtentur.

Primus Modus.

Primus orandi modus est, quo anima ex peccatis suis, vel alienis, mentem ad DEVM elevat, agnoscendo reatum, deprecandoque veniam, & humiliando se infrà omnia propter nimiam vilitatem suam; sic oravit Manasses in captivitate suâ, David, & alij, quos imitari semper utiliter possumus, quando peccatorum nostrorum, vel mundi in maligno positi, recordamur.

Secundus orandi modus est, si anima nostra ex beneficijs, & creaturis Dei ascendat ad Creatorem suum, laudando eundem, & admirando eiusdem sapientiam, & bonitatem, &c. Ita oraverunt tres pueri in camino ardenti, fuitque communis viris Sanctis.

Tertius orandi modus est, quando anima interdiu in tentationibus, aut ad conservandam mentis recollectionem, inter

ſua negotia precatiunculis utitur: ſic orare ſolitus fuit S. Franciſcus, dicendo, *Deus meus, & omnia*.

Quartus orandi modus in eo conſiſtit, ut circa actiones ſuas, & res quaſcumque obvias, anima conſiderationem congruam, & ſpiritualem, ac utilem ſuſcipiat, quâ mens ſemper (ſalvâ functionum debitâ libertate) unita maneat cum ſuo Creatore dilecto: ad acquirendum hunc orandi modum multùm iuvat bona facultas imaginativa, quam homo ſibi v. g. in paupere Chriſtum; in Creatura DEVM; in leproſo peccatorem; in ancillâ Martham; in igne infernum; in affato damnatos; in tubâ iudicem, &c. Spiritualiter effingat.

Quintus orandi modus fit per quandam determinatam vocum & temporum commenſurationem: ut ſi orem Pater noſter, Ave Maria, Pſalmum, Breviarium, Roſarium &c. Offerendo illud tanquam verba Sancta, quibus adoratur DEVS in eiuſdem laudem debitam (abſque eo, quod intelligam verba, ad eaque attendam, alteri honeſtæ, piæque conſiderationi intentus) vel aſtringendo mentem ad ſenſum & affectus, qui ex prolatione

verbo-

verborum per apprehensionem simplicem formantur; vel expendendo interim certę alicuius vocis, ac sententiæ prolatę significationem; personę, ad quam dirigitur Oratio, dignitatem; vel mei ipsius vilitatem & indigentiam.

DE MODO MEDITANDI.

Primo; qui cupit bene meditari, pridie statuto tempore certam sibi materiam seligere, eamque in unum, duo, vel etiam plura puncta, pro materię capacitate, dividendo, prævidere debet aliquo modo unum, vel alterum finem, quem varietas, vel fæcunditas materiæ per apprehensionem quandam simplicem solet proponere.

Secundo; in meditatione anima sui ipsius proprius concionator est, undè meditationis scopus eò tendit; ut per eam homo in aliqua veritate Christiana erudiatur, & clarius illuminetur; vel instruatur in moribus; vel denique magis accendatur in charitate ergà DEVM, & proximum, ex dictis, factisque Christi & Sanctorum eius, quæ proponuntur.

Tertio; manè statutâ horâ aggrediatur quis

meditationem, præmissâ invocatione Spiritûs Sancti; & de puncto ad punctum exerceat memoriam, intellectum & voluntatem; quæ potentiæ quandoque pro opportunitate à phantasia iuvantur.

Quartò; memoria profert in medium materiam paratam ad meditationem faciendam, & cùm necessitas exigit, alia vel lecta, vel audita, quæ ad rem faciunt, & meditationem uberiorem reddunt, congruè suggerit.

Quintó; intellectus ratiocinatur circa materiam á memoria propositam, apprehendendo, iudicando, concludendo, rem unam ex aliâ deducendo. Ea porrò, circa quæ versatur operatio intellectûs, in ijs meditationibus quæ non pertinent ad mysteria Christi, vel Sanctorum, varia sunt, pro varietate punctorum; in mysterijs solent esse personæ, verba & opera personarum, earundemque cogitationes, & affectus interni: virtutes quoque, modus præterea, & finis verborũ, ac operum: item causa, effectus, tempus, & reliquæ circumstantiæ, quæ faciunt ad pleniorem mysterij intelligentiam. Illud ordinarium est intellectui in omnibus cuiuscumque materiæ, & generis medita-

tio-

tionibus, ut in suâ ratiocinatione utatur rationibus, exemplis, & similitudinibus ex scriptura, vel libris SS.PP. aliorumque nobilium Scriptorum desumptis; ut sic intellectâ, & benè perspectâ veritate, varia motiva proponat voluntati; donec eam vincat, & ad prosecutionem, vel fugam rei intellectæ prorsus adducat.

Sextò, Voluntas afficitur ex ijs, quæ intellectus proponit: excitando in se ipsâ amorem, vel odium; desiderium, vel fugam; gaudium, vel tristitiam; spem, vel desperationem; audaciam, vel timorem, aut iram, pro varietate rerum ac motivorum, quæ ab intellectu proponuntur. Dilatari autem possunt huiusmodi affectus multis modis: e. g. admirationis, humiliationis, imitationis, laudis, obsecrationis, petitionis, prosopopeiæ, querelæ, reprehensionis, obiurgationis, gratiarum actionis, &c. eosdem conformiter triplici viæ, purgativę, illuminativæ, & unitivæ exercendo & attemperando.

Septimò, phantasia proponit loca, vultusque personarum, earumque motus, situm, magnitudinem, gravitatem; pro exigentiâ reliquarum trium potentiarum, ut efficaciùs & cum vivacitate exerceantur.

Octavò, colloquia etiam solent esse in meditatione plura, vel pauciora: in eoque consistunt, ut meditans, quotiescumque suggerit affectus, in toto meditationis decursu, & in eius fine, colloquatur cum DEO, Christo, vel cum B. Virgine Mariâ, aut cum Sanctis Angelis, reliquisque Sanctis; sive gratias agendo, sive offerendo, sive petendo, sive obsecrando; sive consulendo, sive aliquid aliud agendo pro opportunitate & exigentiâ meditationis, & propriæ necessitatis: aliquando assumendo personam filij agentis cum patre: aliquando servi, loquentis cum Domino; aliquando sponsæ, loquentis cum sponso; aliquando amici, conversantis cum amico; aliquando Rei, deprecantis Iudicem; aliquando leprosi, deprecantis suum Medicum; aliquando mendici stantis ante domum divitis, &c. iuxta Spiritûs Sancti dictamen. Concludentur autem colloquia, quæ fient, in fine meditationis, vocali aliquâ oratione ad eas personas, quibuscum facta fuerunt colloquia.

F I N I S.

INSTRV-

INSTRVCTIONES Concionatoribus Catholicis valde utiles & necessariæ.

I.

ANte omnia scientes intelligant oportet omnes & singuli Concionatores Catholici, hunc solum & unicum eorum esse scopum, ut prædicatione verbi DEI populum Christianum in divina veritate erudiant ad veram fidem, & promissiones divinas rectè viventibus factas exponendo erigant ad spem firmam vitæ æternæ, & denique ex tot beneficiorum, & magnalium DEI enarratione, ad ejusdem & proximi impellant atque inflamment charitatem; ad quæ omnia, tum scriptura Sacra, tum vita Christi, & Sanctorum ejus, tum etiam traditiones Apostolicæ, Catholicorum Conciliorum declarationes, ac SS. Patrum Theologia, copiosam materiam suggerunt.

II.

Et quia ab hoc scopo, qui solus & unicus deberet esse, hujus calamitosi temporis Prædicatores, non rarò declinantes, Apostolo teste, ad fabulas convertuntur: omninò salutare fuerit, certos quosdam limites po-

ponere, intra quos omnes & singuli se continere pro viribus studeant.

III.

Superbiam, ac vanam sui complacentiam, quæ valdè Concionatorum insidiatur calcaneo, in semetipsis pullulare non sinant; ipsa enim mater est omnium malorum, quæ spiritûs fervorem extinguit, novitates excogitat, texit subtilitates, involucra verborum quærit, parturiunt montes! ponit in cælum os suum; ita ut neglectâ omni humilitate & simplicitate (quæ sunt animæ Concionatorum) studeant placere hominibus.

IV.

Et quoniam ea, quæ in publicis cathedris prædicantur, debent niti defæcatæ veritatis authoritate, ab omnium apocryphorū somnijs prorsùs abstinentes, pro auditorum suorum capacitate, sanam & solidam doctrinam decerpant ex sacra Scriptura, & Sanctorum Patrum scriptis velut imperturbatæ veritatis, authoritatisque fontibus: in hunc finem unusquisque Pastor animarum Sacram Scripturam, libros Sanctorum Patrum; item Concilia generalia, & particularia; unum sanum Sac. Scripturæ interpretem, aliosque paucos, sed solidos libros sibi procuret.

V. Te-

V.

Teneant omnes formam sanorum verborum : in omnibus autem se ipsos præbeant exemplum bonorum operum ; in doctrinâ, in integritate, in gravitate, verbum sanum ; irreprehensibile ; ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis *ad Tit.* 2.

VI.

Caveant, ne conciones suas ex nimis subtilibus & rudium auditorum captui minùs accommodatis discursibus contexant ; quales interdum ex abstrusis Theologorum & Philosophorum disputationibus, magis ad vanam scientiæ ostentationem, quàm fidelium ædificationem proferuntur : sed ad exemplum Christi, etiam utantur parabolis, similitudinibusque modestis ; quibus clarè proponantur ea quæ sunt honesta, utilia, & necessaria ad vitam æternam.

VII.

Præterea cùm multi reperiantur, qui parcentes labori ad exquirendam solidam doctrinam, toti sunt in narrandis curiosis, & varijs historijs ; imposterùm omnibus & singulis interdicitur, ut supra cathedram nullas historias, aut miracula ; multò minùs revelationes, & appatitiones hominibus factas

(ma-

(maximè quæ homines ad pusillanimitatem solent inducere) ex obvijs quibusque incertæ fidei Authoribus enarrare præsumāt: sed ad S. præcipuè scripturam, quæ exemplis abundat, recurrentes, ad ædificationem populi sui singula proponant, & declarent in sensu, & doctrinâ sanâ.

VIII.

Sicut conciones, quæ procedunt ex corde humili, indifferenti, simplici, mansueto, & ex fervore charitatis erga DEVM, & salutem animarum cooperante Spiritûs Sancti gratiâ, mirè corda hominum afficiunt, multosque fructus spirituales generant; ita è diametro in cassum eunt, imò scandala pariunt eæ conciones, quæ promanant ex indiscreto zelo, studio placendi hominibus, & quâvis animi passione: & quia non pauci Concionatores hujus sæculi carnalis sincero & puro charitatis fervore suâ culpâ destituuntur, contingit, ut ex tam frequentibus concionibus tam raræ sequantur cordium compunctiones, ac conversiones hominum peccatorum ad veram pœnitentiam.

IX.

Prædicto charitatis fervori sincerè, & ex animo innitentes, ita indifferenter se gerant, ac si neminem auditorum illius loci nouissent,

exhibentes se omnibus & singulis salem terræ, & lucem mundi.

X.

Prorsus sedatis animi sui passionibus ad Cathedram accedant; neminem ex professo lædant aut pungant; neque invehantur in vitia particularium personarum, præsertim Magistratuum, Iudicum & Præfectorum loci: hujusmodi enim indiscretæ correptiones, cùm scandala, rixas, & exacerbationes animorum, & mala quandoque maxima gignant, prorsus omitti debent; poterunt tamen quandoque seorsim in verâ charitate, & fervore spiritûs insinuari.

XI.

Abstineant sectariorum nostri temporis parentes super Cathedrâ damnare, neque carpant Ministrorum eorundem vitam, & conciones; aut instar furiæ in eos tanquam hæreticos invehantur, tametsi priùs ab adversarijs provocentur: dicit enim Sapiens proverb. 26. *Ne respondeas Stulto juxta Stultitiam suam ne efficiaris ei similis.*

XII.

Fundamenta fidei nostræ Catholicæ, in quibus sectarij à nobis discrepant, solidè & clarè explicent; &, si per conciones prædicantium immodestè lacessantur, instar alicuius molossi latrante post eum catulo, in solitâ

suâ modestiâ, mansuetudine, humilitate, patientiâ, & sinceri sui erga omnes amoris ostensione fortiter pergant, modestè redarguentes ipsorum calumnias; & falsitates; juxta eundem Sapientem, dicto proverb, 26, *Responde stulto juxtà stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur*.

XIII.

Et quia Ecclesia Catholica est in possessione imperturbatæ veritatis, & continuæ successionis á Christo, & Apostolis usque ad hæc tempora; populum sibi subjectum in hac soliditate & antiquitate (quæ est efficacissimum veræ fidei argumentum) de possessione consolentur; Adversarios verò semper ad probationem suæ novæ sectæ, quæ nullam habet soliditatem, neque antiquitatem, multò minùs unitatem aliquam, meritò remittant.

XIV.

Sicut nulla est secta tam absurda, quæ non rationum coloribus, veritatem præseferentibus depingi; ita nulla est veritas tam sancta, solida, & antiqua, quæ non falsis sophismatibus queat impugnari: unde caveant, & declinent prudenter hunc labyrinthum humanarum rationum, subtilitatum, vel potiùs spinarum, &, instar leonis in suo antro, subsistant in traditionibus Apostolicis, in anti-

quitatibus ſanctis, & in ſenſu Sacræ Scripturæ, quem tenent & tradunt nobis Concilia Sacra, Sancti Patres, & quem etiamnum tenet Sancta Mater noſtra, Catholica & Orthodoxa Eccleſia. Filiorum enim hujus ſæculi eſt proprium, quòd non ſit finis diſputationis eorum; & quò plus diſputant, eò plus ſe involvunt; iuxta illud 2. *Tim.* 3. ſemper diſcentes, & nunquam ad ſcientiam veritatis pervenientes. X V.

Tam in concionibus, quam in privatis diſcurſibus, omni modo curent, ut ſiniſtras opiniones, malaſque informationes, quas plurimi de fide & Eccleſiâ habent, ab animis eorum removeant, ſuaviter & modeſtè demonſtrando concordantiam, & diſcordantiam Religionis noſtræ cum ſectis Aduerſariorum; quidque teneat, & quomodo ſentiat Eccleſia Catholica in rebus ſingulis.

XVI.

Antequam aſcendant Cathedram, proſternant ſe ad pedes imaginis Crucifixi IESV Chriſti; & efferant ipſi cum ſummo, quo poſſunt, teneritudinis affectu inſtantem ſuam concionem, intimè & humillimè ſupplicantes, quatenus ex eâ cooperante ſpiritus Sancti gratiâ, populus pretioſo ejus ſanguine redemptus ædificetur, compungatur, & convertatur. MA-

MANIPVLVS

Piarum precum, & exercitiorum,

Pro usu Clericorum Sæcularium in commune viventium.

STATIO MATVTINA.

Manè prima evigilantium cogitatio sit ad DEVM hac precatiuncula:

BENEDICTA sit Sancta, & individua Trinitas, nunc & semper, & per infinita sæcula sæculorum, Amen.

Dum surgunt; signent se signo sanctæ Crucis, dicantque:

In nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti. Amen.

In nomine Domini mei IESV CHRISTI surgo, qui me redemit suo pretioso sanguine; ille me benedicat, regat, custodiat, & ad vitam perducat æternam. Amen.

Dum se vestibus induunt, finem suum ultimum recogitantes, Deo se, & omnia sua offerant, sequenti precatione:

O Dominus meus, DEVS meus, & omnia; justitia mea, bonitas mea, & misericordia mea: fiat à te, ut in unione meritorum Vitæ, Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini nostri IESV CHRISTI, sicuti & sub patrocinio Beatissimæ Virginis MARIÆ, ac Sanctorum Seraphim, Cherubim, Thronorum, Dominationum, Virtutum, Potestatum, Principatuum, Archangelorum, Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum & Viduarum, omnes mei tám boni, quàm indifferentes cogitatus, intentiones, suspiria, vota, preces, & exercitia, verba, opera, omissiones, commoda, incommoda, tentationes, angustiæ, adversitates, contemptus, irrisiones, unà cum omnibus devotorum tuorum precibus, laboribus, tribulationibus & quibuscumque necessitatibus ad majorem sanctissimi Nominis tui gloriam unicè cedant: & tu tantùm DEVS meus agnoscaris ab omnibus, timearis, ameris lauderis. Benedictus DEVS, qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

Ad Beatissimam Virginem.

O Domina mea Sancta MARIA, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, & in sinum misericordiæ tuæ, ho-

diè & quotidiè, & in horâ exitûs mei, animam meam & corpus meum tibi commendo; omnem ſpem & conſolationem meam, omnes anguſtias & miſerias meas, vitam & finē vitæ meæ tibi committo, ut per tuam ſanctiſſimam interceſſionem, & per tua merita, omnia mea dirigantur, & diſponantur eloquia, cogitationes & opera, ſecundum tuam tuique Filij voluntatem, & meam ac totius Eccleſiæ utilitatem ac neceſſitatem, Amen.

Ad Sanctum Angelum Tutelarem.

Angele DEI qui cuſtos es mei, me tibi cōmiſſum pietate ſupernâ hodiè illumina, cuſtodi, rege, & guberna.

vel

Angele mi cuſtos tuæ me commendo tutelæ, cui me cuſtodiendum Divina Bonitas cōmendavit: duc quæſo cæcum, ignorantem inſtrue, imbecillum conforta, pupillum tuere, errantem reduc, pigrum impelle, dormientem excita, gradientem promove; & extremam illam difficilemque luctam, quę cū morte & dæmone mihi aliquandó futura eſt, felicem eſſe procura, ut in veſtrum conſortium anima meâ, cum vicerit, recepta lætè decantet, laqueus contritus eſt, & nos liberati ſumus, Amen.

Ad

Sancti DEI omnes intercedant pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari, & salvari, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

vel

Sancti & electi Patroni mei, N.N. & omnes Sancti, rogo vos & deprecor, subvenite mihi miseremini mei, corrigite & erigite me misericorditer, & orate pro me instanter, ut per vos mihi detur à Deo conscientia sancta, gratia Spiritûs Sancti, virtus Sacramentorum, augmentum gratiæ, virtutum Theologicarum, & Cardinalium studium conversatio honesta, vita honorabilis, & consummatio laudabilis, ut ad vos pervenire merear. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Dum se lavant,

Aspirent ad Dominum Deum, & petant puritatem cogitationum, rectitudinem verborum, & operum Sanctitatem hac oratione

Munda Domine cor meum, ac labia mea; ut te ac tua tantùm cogitem; & quod cor sentit interius, hoc lingua proferat exterius. Da virtutem manibus meis ad abstergendum omnem maculam, ut sine pollutione mentis & corporis tibi servire valeam, Amen.

ponere, intra quos omnes & singuli se continere pro viribus studeant.

III.

Superbiam, ac vanam sui complacentiam, quæ valdè Concionatorum insidiatur calcaneo, in semetipsis pullulare non sinant; ipsa enim mater est omnium malorum, quæ spiritûs fervorem extinguit, novitates excogitat, texit subtilitates, involucra verborum quærit, parturiunt montes! ponit in cælum os suum; ita ut neglectâ omni humilitate & simplicitate (quæ sunt animæ Concionatorum) studeant placere hominibus.

IV.

Et quoniam ea, quæ in publicis cathedris prædicantur, debent niti defæcatæ veritatis authoritate, ab omnium apocryphorũ somnijs prorsùs abstinentes, pro auditorum suorum capacitate, sanam & solidam doctrinam decerpant ex sacra Scriptura, & Sanctorum Patrum scriptis velut imperturbatæ veritatis, authoritatisque fontibus: in hunc finem unusquisque Pastor animarum Sacram Scripturam, libros Sanctorum Patrum; item Concilia generalia, & particularia; unum sanum Sac. Scripturæ interpretem, aliosque paucos, sed solidos libros sibi procuret.

V. Te-

V.

Teneant omnes formam sanorum verborum : in omnibus autem se ipsos præbeant exemplum bonorum operum, in doctrinâ, in integritate, in gravitate, verbum sanum, irreprehensibile; ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis *ad Tit.* 2.

VI.

Caveant, ne conciones suas ex nimis subtilibus, & rudium auditorum captui minùs accommodatis discursibus contexant, quales interdum ex abstrusis Theologorum & Philosophorum disputationibus, magis ad vanam scientiæ ostentationem, quàm fidelium ædificationem proferuntur: sed ad exemplum Christi, etiam utantur parabolis, similitudinibusque modestis, quibus clarè proponantur ea quæ sunt honesta, utilia, & necessaria ad vitam æternam.

VII.

Præterea cùm multi reperiantur, qui parcentes labori ad exquirendam solidam doctrinam, toti sunt in narrandis curiosis, & varijs historijs; imposterùm omnibus & singulis interdicitur, ut supra cathedram nullas historias, aut miracula; multò minùs revelationes, & apparitiones hominibus factas (ma-

(maximè quæ homines ad pusillanimitatem solent inducere) ex obvijs quibusque incertæ fidei Authoribus enarrare præsumāt: sed ad S. præcipuè scripturam, quæ exemplis abundat, recurrentes, ad ædificationem populi sui singula proponant, & declarent in sensu, & doctrinâ sanâ.

VIII.

Sicut conciones, quæ procedunt ex corde humili, indifferenti, simplici, mansueto, & ex fervore charitatis erga DEVM, & salutem animarum cooperante Spiritûs Sancti gratiâ, mirè corda hominum afficiunt, multosque fructus spirituales generant; ita è diametro in cassum eunt, imò scandala pariunt eæ conciones, quæ promanant ex indiscreto zelo, studio placendi hominibus, & quâvis animi passione: & quia non pauci Concionatores hujus sæculi carnalis sincero & puro charitatis fervore suâ culpâ destituuntur, contingit, ut ex tam frequentibus concionibus tam raræ sequantur cordium compunctiones, ac conversiones hominum peccatorum ad veram pœnitentiam.

IX.

Prædicto charitatis fervori sincerè, & ex animo innitentes, ita indifferenter se gerant, ac si neminem auditorum illius loci novissent,

exhi-

exhibentes se omnibus & singulis salem terræ, & lucem mundi.

X.

Prorsus sedatis animi sui passionibus ad Cathedram accedant; neminem ex professo lædant aut pungant; neque invehantur in vitia particularium personarum, præsertim Magistratuum, Iudicum & Præfectorum loci: hujusmodi enim indiscretæ correptiones, cùm scandala, rixas, & exacerbationes animorum, & mala quandoque maxima gignant, prorsus omitti debent; pote.unt tamen quandoque seorsim in verâ charitate, & fervore spiritûs insinuari.

XI.

Abstineant sectariorum nostri temporis parentes super Cathedrâ damnare, neque carpant Ministrorum eorundem vitam, & conciones; aut instar furiæ in eos tanquam hæreticos invehantur, tametsi priùs ab adversarijs provocentur: dicit enim Sapiens prouerb. 26. *Ne respondeas stulto juxta stultitiam suam ne efficiaris ei similis.*

XII.

Fundamenta fidei nostræ Catholicæ, in quibus sectarij à nobis discrepant, solidè & clarè explicent; &, si per conciones prædicantium immodestè lacessantur, instar alicuius molossi latrante post eum catulo, in solitâ

ſuâ modeſtiâ, manſuetudine, humilitate, patientiâ, & ſinceri ſui erga omnes amoris oſtenſione fortiter pergant, modeſtè redarguentes ipſorum calumnias; & falſitates; juxta eundem Sapientem, dicto proverb. 26. *Reſponde ſtulto juxtà ſtultitiam ſuam, ne ſibi ſapiens eſſe videatur.*

XIII.

Et quia Eccleſia Catholica eſt in poſſeſſione imperturbatæ veritatis, & continuæ ſucceſſionis á Chriſto, & Apoſtolis uſque ad hæc tempora; populum ſibi ſubjectum in hac ſoliditate & antiquitate (quæ eſt efficaciſſimum veræ fidei argumentum) de poſſeſſione conſolentur; Adverſarios verò ſemper ad probationem ſuæ novæ ſectæ, quæ nullam habet ſoliditatem, neque antiquitatem, multò minùs unitatem aliquam, meritò remittant.

XIV.

Sicut nulla eſt ſecta tam abſurda, quæ non rationum coloribus, veritatem præſeferentibus depingi; ita nulla eſt veritas tam ſancta, ſolida, & antiqua, quæ non falſis ſophiſmatibus queat impugnari: unde caveant, & declinent prudenter hunc labyrinthum humanarum rationum, ſubtilitatum, vel potiùs ſpinarum, &, inſtar leonis in ſuo antro, ſubſiſtant in traditionibus Apoſtolicis, in antiqui-

quitatibus ſanctis, & in ſenſu Sacræ Scripturæ, quem tenent & tradunt nobis Concilia Sacra, Sancti Patres, & quem etiamnum tenet Sancta Mater noſtra, Catholica & Orthodoxa Eccleſia. Filiorum enim hujus ſæculi eſt proprium, quòd non ſit finis diſputationis eorum; & quò plus diſputant, eò plus ſe involvunt; iuxta illud 2. *Tim.* 3. ſemper diſcentes, & nunquam ad ſcientiam veritatis pervenientes.

XV.

Tam in concionibus, quam in privatis diſcurſibus, omni modo curent, ut ſiniſtras opiniones, malaſque informationes, quas plurimi de fide & Eccleſiâ habent, ab animis eorum removeant, ſuaviter & modeſtè demonſtrando concordantiam, & diſcordantiam Religionis noſtræ cum ſectis Aduerſariorum; quidque teneat, & quomodo ſentiat Eccleſia Catholica in rebus ſingulis.

XVI.

Antequam aſcendant Cathedram, proſternant ſe ad pedes imaginis Crucifixi IESV Chriſti; & efferant ipſi cum ſummo, quo poſſunt, teneritudinis affectu inſtantem ſuam concionem, intimè & humillimè ſupplicantes, quatenus ex eâ cooperante ſpiritus Sancti gratiâ, populus pretioſo ejus ſanguine redemptus ædificetur, compungatur, & convertatur.

MANIPVLVS

Piarum precum, & exercitiorum,

Pro uſu Clericorum Sæcularium in commune viventium.

STATIO MATVTINA.

Manè prima evigilantium cogitatio ſit ad DEVM hac precatiuncula:

BENEDICTA ſit Sancta, & individua Trinitas, nunc & ſemper, & per infinita ſæcula ſæculorum, Amen.

Dum ſurgunt, ſignent ſe ſigno ſanctæ Crucis, dicantque:

In nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti. Amen.

In nomine Domini mei IESV CHRISTI ſurgo, qui me redemit ſuô pretioſo ſanguine: ille me benedicat, regat, cuſtodiat, & ad vitam perducat æternam. Amen.

Dum ſe veſtibus induunt, finem ſuum ultimum recogitantes, Deo ſe, & omnia ſua offerant, ſequenti precatione:

O Dominus meus, DEVS meus, & omnia; justitia mea, bonitas mea, & misericordia mea: fiat à te, ut in unione meritorum Vitæ, Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini nostri IESV CHRISTI, sicuti & sub patrocinio Beatissimæ Virginis MARIÆ, ac Sanctorum Seraphim, Cherubim, Thronorum, Dominationum, Virtutum, Potestatum, Principatuum, Archangelorum, Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum & Viduarum, omnes mei tám boni, quàm indifferentes cogitatus, intentiones, suspiria, vota, preces, & exercitia, verba, opera, omissiones, commoda, incommoda, tentationes, angustiæ, adversitates, contemptus, irrisiones, uná cum omnibus devotorum tuorum precibus, laboribus, tribulationibus & quibuscumque necessitatibus ad majorem sanctissimi Nominis tui gloriam unicè cedant: & tu tantùm DEVS meus agnoscaris ab omnibus, timearis, ameris lauderis. Benedictus DEVS, qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

Ad Beatissimam Virginem.

O Domina mea Sancta MARIA, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, & in sinum misericordiæ tuæ, ho-

diè & quotidiè, & in horâ exitûs mei, animam meam & corpus meum tibi commendo; omnem spem & consolationem meam, omnes angustias & miserias meas, vitam & finē vitæ meæ tibi committo, ut per tuam sanctissimam intercessionem, & per tua merita, omnia mea dirigantur, & disponantur eloquia, cogitationes & opera, secundum tuam tuique Filij voluntatem, & meam ac totius Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem, Amen.

Ad Sanctum Angelum Tutelarem.

Angele DEI qui custos es mei, me tibi cōmissum pietate supernâ hodiè illumina, custodi, rege, & guberna.

vel

Angele mi custos tuæ me commendo tutelæ, cui me custodiendum Divina Bonitas cōmendavit: duc quæso cæcum, ignorantem instrue, imbecillum conforta, pupillum tuere, errantem reduc, pigrum impelle, dormientem excita, gradientem promove; & extremam illam difficilemque luctam, quę cū morte & dæmone mihi aliquandó futura est, felicem esse procura, ut in vestrum consortium anima mea, cum vicerit, recepta lætè decantet, laqueus contritus est, & nos liberati sumus, Amen.

Sancti DEI omnes intercedant pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari, & salvari, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

vel

Sancti & electi Patroni mei, N. N. & omnes Sancti, rogo vos & deprecor, subvenite mihi miseremini mei, corrigite & erigite me misericorditer, & orate pro me instanter, ut per vos mihi detur à Deo cônscientia sancta, gratia Spiritûs Sancti, virtus Sacramentorum, augmentum gratiæ, virtutum Theologicarum, & Cardinalium studium conversatio honesta, vita honorabilis, & consummatio laudabilis, ut ad vos pervenire merear. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Dum se lavant,

Aspirent ad Dominum Deum, & petant puritatem cogitationum, rectitudinem verborum, & operum Sanctitatem hac oratione:

Munda Domine cor meum, ac labia mea; ut te ac tua tantùm cogitem; & quod cor sentit interius, hoc lingua proferat exterius. Da virtutem manibus meis ad abstergendum omnem maculam, ut sine pollutione mentis & corporis tibi servire valeam, Amen.

Ad aspersionem aquæ benedictæ.

Asperge me Domine rore gratiæ tuæ, mũda me à peccatis; doleo enim quod te, quem super omnia diligo, unquam offenderim: extingue in me omnem affectum tibi adversum, ut te solùm amem & glorificem in perpetuum. Amen.

Deinde ante altare domesticum flexis genibus alternatim pro felici morte recitent Litanias Lauretanas.

Litaniæ Lauretanæ.

Kyrie eleyson,
Christe eleyson,
Kyrie eleyson,
Christe audi nos,
Christe exaudi nos,
Pater de cœlis DEVS, miserere nobis.
Fili redemptor mundi DEVS, miserere nobis
Spiritus sancte DEVS, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus DEVS, miserere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta DEI Genitrix, ora.
Sancta Virgo Virginum, ora.
Mater Christi, ora.
Mater divinæ gratiæ, ora.
Mater purissima, ora.

Mater

Mater castissima. ora.
Mater inviolata, ora.
Mater intemerata, ora.
Mater amabilis, ora.
Mater admirabilis, ora.
Mater Creatoris, ora.
Mater Salvatoris, ora.
Virgo prudentissima, ora.
Virgo veneranda, ora.
Virgo prædicanda, ora.
Virgo potens, ora.
Virgo clemens, ora.
Virgo fidelis, ora.
Speculum justitiæ, ora.
Sedes Sapientiæ, ora.
Causa nostræ lætitiæ, ora.
Vas spirituale, ora.
Vas honorabile, ora.
Vas insigne devotionis, ora.
Rosa mystica, ora.
Turris Davidica, ora.
Turris eburnea, ora.
Domus aurea, ora.
Fœderis arca, ora.
Ianua cœli, ora.
Stella matutina, ora.
Salus infirmorum, ora.
Refugium peccatorum, ora.

Consolatrix afflictorum, ora.
Auxilium Christianorum, ora.
Regina Angelorum, ora.
Regina Patriarcharum, ora.
Regina Prophetarum, ora.
Regina Apostolorum, ora.
Regina Martyrum, ora.
Regina Confessorum, ora.
Regina Virginum, ora.
Regina Sanctorum omnium, ora.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Domine.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Ave Maria, &c.

Antiphona.

Sub tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris; sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa & benedicta.

℣. Ora pro nobis Sancta DEI Genitrix.
℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

GRatiam tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde; ut, qui, Angelo nuntiante, Christi Filij tui Incarnationem cognovimus, per passionem ejus & Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

℣. Ora pro nobis Beatissime Ioseph.
℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

SAnctissimæ Genitricis tuæ Sponsi, quæsumus Domine, meritis adjuvemur; ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum Amen.

Addantur sequentes versiculi & responsoria cum oratione pro Ordinario loci.

℣. Salvum fac famulum tuum N.
℟. Deus meus sperantem in te.
℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

 Ore-

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulum tuum N. & super gregem ei commissum Spiritum gratiæ salutaris; & , ut in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Dominum nostrum IESVM Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Vers. Nos cum prole piâ

Resp. Benedicat Virgo Maria.

Hisce precibus finitis, probè se examinent sub silentio in tribus punctis.

Primò. Quomodo præterita nocte, antequam cubitum concesserunt, conscientiam suam examinaverint.

Secundò. Quomodo preces & exercitia compleverint; & in quibus cogitationibus atque desideriis dormitum se contulerint.

Tertiò. Quomodo se noctu, & manè usque ad examen gesserint.

Conscientia sic discussa super peccata memorata, & alia totius vitæ, contritionem eliciant, cum firmo proposito emendationis.

Praxis actus contritionis frequenter exercendi.

O Amantissime IESV, doleo ex toto corde meo, quod te DEVM meum, creatorem meum, Salvatorem meum, summum bonum meũ hisce peccatis meis, quæ detestor super omnia detestabilia, offenderim: ideò in abyssũ misericordiæ tuæ me conijcio, & propono firmiter ampliùs non peccare, omnesque peccãdi occasiones devitare, vel centies mori. Speciatim gratiam tuam invoco, quâ me ab N. vitio, quod Majestati tuæ in me multum displicet, potenter hâc die, & totâ vitâ meâ præserves, & virtutem N. eidem contrariam misericorditer animo meo inseras. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Denique subiungant tria Pater, & Ave, in honorem sanctissimæ Trinitatis pro augmento trium virtutum Theologicarum Fidei, Spei, & Charitatis; ac rectitudine cogitationum, verborum, & operum, item pro lumine, gratia & benedictione supernaturali; tanquàm medio ad bonum usum triplicis huius operationis nostræ valde necessario, impetrandis.

STATIO MERIDIANA.

Vno quadrante ante corporis refectionem meridianam, redeant ad altare domesticum, & flexis genibus, clara voce pro impetranda unitate ac charitate fraterna inter membra huius vitæ clericalis Litanias omnium Sanctorum recitent.

LITANIÆ SANCTORUM OMNIUM.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de cœlis DEVS, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi DEVS, miserere nobis
Spiritus Sancte DEVS, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus DEVS, miserere nobis.
Sancta MARIA, ora pro nobis.
Sancta DEI Genitrix, ora.
Sancta Virgo Virginum, ora.
Sancte Michael, ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Raphael, ora.
Omnes sancti Angeli, & Archangeli, orate.
Omnes sancti beatorũ spirituũ Ordines, orat.
Sancte Ioannes Baptista, ora.
Omnes Sancti Patriarchæ, & Prophetæ, orate.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andrea, ora.
Sancte Iacobe, ora.
Sancte Ioannes, ora.

Sancte Thoma, ora.
Sancte Iacobe, ora.
Sancte Philippe, ora.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Matthæe, ora.
Sancte Simon, ora.
Sancte Thaddæe, ora.
Sancte Matthia, ora.
Sancte Barnaba, ora.
Sancte Luca, ora.
Sancte Marce, ora.
Omnes sancti Apostoli, & Evangelistæ, orate.
Omnes sancti Discipuli Domini, orate.
Omnes sancti Innocentes, orate.
Sancte Stephane, ora.
Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Sancti Fabiane, & Sebastiane, orate.
sancti Ioannes, & Paule, orate.
sancti Cosma, & Damiane, orate.
sancti Gervasi & Protasi, orate.
Omnes sancti Martyres, orate.
sancte Sylvester, ora.
sancte Gregori, ora.
sancte Ambrosi, ora.
sancte Augustine, ora.
sancte Hieronyme, ora.
sancte Martine, ora.

sancte

sancte Nicolae, ora.
Omnes sancti Pontifices, & Confessores, orat.
Omnes sancti Doctores, orate.
sancte Antoni, ora.
sancte Benedicte, ora.
sancte Bernarde, ora.
sancte Dominice, ora.
sancte Francisce, ora,
Omnes sancti sacerdotes & Levitæ, orate.
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ, orate.
sancta Maria Magdalena, ora.
sancta Agatha, ora.
sancta Lucia, ora.
sancta Agnes, ora.
sancta Cæcilia, ora.
sancta Catharina, ora.
sancta Anastasia, ora.
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ, orate.
Omnes sancti & sanctæ DEI, intercedite pro nobis.
Propitius esto, parce nobis Domine.
Propitius esto, exaudi nos Domine.
Ab omni malo, libera nos Domine.
Ab omni peccato, lib.
Ab ira tua, lib.
A subitanea, & improvisa morte, lib.
Ab insidijs diaboli, lib.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate, lib.

A spi-

A spiritu fornicationis, lib.
A fulgure & tempestate, lib.
A morte perpetua, lib.
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, lib
Per adventum tuum, lib.
Per nativitatem tuam, lib.
Per baptismum & sanctum Ieiunium tuũ, lib.
Per Crucem & passionem tuam, lib.
Per mortem & sepulturam tuam, lib.
Per sanctam resurrectionem tuam, lib,
Per admirabilem ascensionem tuam, lib.
Per adventum Spiritûs sancti Paracliti, lib.
In die Iudicij, lib.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, te rog.
Vt nobis indulgeas, te rog.
Vt ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rog.
Vt Ecclesiam tuam sanctam regere, & conservare digneris, te rog.
Vt Domnum Apostolicum & omnes Ecclesiasticos Ordines in sancta Religione conservare digneris, te rog.
Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, te rog.
Vt Regibus & Principibus Christianis pacem & veram concordiam donare digneris, te.
Vt cuncto populo Christiano pacem & unitatem

tem largiri digneris, te rog.
Vt nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare & conservare digneris, te rog.
Vt mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, te rog.
Vt omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rog.
Vt animas nostras, fratrum propinquorum, & benefactorum nostrorum ab æterna damnatione eripias, te rog.
Vt fructus terræ dare, & conservare digneris, te rog.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rog.
Vt nos exaudire digneris, te rog.
Fili Dei, te rog.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, misere nobis.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Lætamini in Domino, & exultate iusti.

℟. Et gloriamini omnes recti corde.

Oremus.

OMnipotens sempiterne DEVS, qui nos omnium Sanctorum tuorum merita sub vnâ tribuisti commemoratione venerari, quæsumus, ut desideratam nobis tuæ propitiationis abundantiam multiplicatis intercessoribus largiaris. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio pro Ordinario loci, ut supra fol. 98. b

Divinum auxilium maneat sempernobiscum. Amen.

Postea fiat examen breve, an proposita matutina in effectum deduxerint, & ubi deviaverint: quibus deprehensis contritionem eliciant & reliquum saltem diei cursum benè consummare intendant.

CONTRITIONIS ACTVS BREVIOR.

O IESV amore tui doleo, quod offenderim te, quem super omnia diligo: cupio omnia mea peccata, præsertim N. emendare, tibique pro iis satisfacere per auxilium gratiæ tuæ. Amen.

Continuò ſubiungant 7. Pater & Ave.

Per 7. *Pater noſter recogitent ſeptem petitiones eius, itaut unicuique Pater noſter ſua petitio correſpondeat.*

Prima.

Pater noſter, qui es in cœlis: Sanctificetur nomen tuum.

Secunda.

Adveniat regnum tuum.

Tertia.

Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terra.

Quarta.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

Quinta.

Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.

Sexta.

Et ne nos inducas in tentationem.

Septima.

Sed libera nos à malo. Amen.

Per ſeptem Ave Maria rogent Beatiſſimam Virginem Matrem Dei, ut impetrare velit à dilectiſſimo Filio ſuo ſeptem dona Spiritus Sancti.

Ad
1. *Petant donum timoris Domini.*
2. *Donum fortitudinis in arduis & adversis.*
3. *Donum scientiæ.*
4. *Donum pietatis.*
5. *Donum consilij.*
6. *Donum intellectus.*
7. *Donum sapientiæ, & libertatis filiorum Dei.*

STATIO VESPERTINA.

Singulis diebus vesperi ad medium sextæ adolescentes maiorum classium in loco ad hoc deputato omnes conveniant, & pro incremento gratiæ in vocatione sua Clericali vesperas & completorium, cum matutino & laudibus in diem sequentem ex officio parvo Beatæ Mariæ Virginis alternatim recitent.

Antequam cubitum eant revertantur ad altare domesticum; & Deo pro acceptis beneficijs gratias acturi, unam partem Psalterij Beatissimæ Virginis Mariæ, & Psalmum De profundis alternatim comprecentur: quibus in silentio annectent examen nocturnum, & quinque Pater & Ave.

MODVS RECITANDI
PSALTERIVM BEATISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ.

Formato imprimis devotè signo Sanctæ Crucis, dicitur symbolum Apostolorum seu credo, tum Pater noster.

Hæc tria puncta bene notanda.

I. Sub symbolo Apostolorum Sanctissimæ Trinitati ac toti Curiæ cælesti mundi totius, ac omnium eius statuum necessitates & miserias ad commiserationem exhibeant.

II. Ad singulas orationes Dominicas Deo Patri Filium eius unigenitum Crucifixum, velut infiniti pretij victimam, ad maiorem precum suarum efficaciam conciliandam offerant.

III. Sub exordium salutationis Angelicæ in quavis decade, Beatissimam Virginem ut matrem spectent; ac mysterium in ea decade considerandum uti & petitionem ad quam dirigitur, in memoriam sibi revocent.

In qualibet decade, cùm perventum fuerit ad nomen IESVS, adijciatur.

In Rosario Gaudioso dicendo die Lunæ, & Iovis.

1.	Quem	Virgo concepisti.	S. Maria Mater Dei, &c.
2.		Visitando Elisabetham portasti.	
Ad 3.		Virgo genuisti.	
4.		In templo præsentasti.	
5.		In templo invenisti.	

In Rosario Doloroso, quod dicitur die Martis, & Veneris, nomini IESVS adijciatur;

1.	Qui pro nobis.	Sanguinem sudavit.	S. Maria Mater,
2.		Flagellatus est.	
Ad 3.		Spinis coronatus est.	
4.		Crucem bajulavit.	
5.		Crucifixus est.	

In Rosario Glorioso, quod dicitur die Merc. & Sabbati, ad singulas decades post nomen IESVS addatur.

1.	Qui	Resurrexit à mortuis	S. Maria
Ad 2.		In cœlum ascendit.	
3.		Spiritũ Sanctũ misit.	

 Te

4. Te in cœlum aſſumpſit.
5. Te in cœlis coronavit.

Intentiones Roſarij Gaudioſi.

In decade.

1. *Orent pro errantibus in fide.*
2. *Pro converſione exiſtentium in peccato mortali.*
3. *Pro imperfectis.*
4. *Pro ſagis, maleficis, & alijs obſtinatis peccatoribus.*
5. *Pro innocenti iuventute, & in gratia Dei exiſtentibus.*

Intentiones Roſarij Doloroſi.

In decade.

1. *Orent pro toto ſtatu Clericali.*
2. *Pro ijs qui præſunt, & confeſſarijs.*
3. *Pro Virginibus, & Continentibus.*
4. *Pro ijs qui ob fidem, & Iuſtitiam patiuntur.*
5. *Pro ſtatu Politico Chriſtianæ Reipublicæ, & præcipue pro S. R. Imperio.*

In Roſario Glorioſo.

In decade.

1. *Orent pro perſeverantia finali in bono ſpiritu.*
2. *Pro conſanguineis, benefactoribus & alijs ſibi commiſsis ac commendatis.*
3. *Pro Germania.*
4. *Pro morientibus.*
5. *Pro animabus fidelium defunctorum.*

Die verò Dominica venerentur Iesum Salvatorem suum Rosariolo 33. Pater noster, ad impetrandam ab eodem gratiam, qua ad plenitudinem meritorum pervenire, & in stadio sic currere possint, ut bravium vitæ æternæ apprehendant.

Exordium autem fiat à symbolo Apostolorum, cui subjiciantur tria Pater noster; tum ante primam decadem orationum Dominicarum præcedat unum Ave Maria: idem etiam fiet ante reliquas duas decades.

Post Rosarium quotidianum sequitur Psalmus De profundis cum duabus collectis pro defunctis.

DE profundis clamavi ad te, Domine; Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine; Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; & propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius; speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus ejus.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.
℟. Et lux perpetua luceat eis.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator: quæſumus clementiam tuam, ut noſtræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc ſæculo tranſierunt, Beatâ Mariâ ſemper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis conſortium pervenire concedas.

Fidelium Deus omnium Conditor, & Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum, remiſſionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam ſemper optaverunt, pijs ſupplicationibus conſequantur. Qui vivis & regnas in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Oratio pro Ordinario loci, ut ſuprà. fol. 98.

Divinum auxilium maneat ſemper nobiſcum, Amen.

Denique fiat examen nocturnum, quod conſiſtit in quinque punctis.

PRIMVM.

Gratiarum actio pro beneficijs acceptis.

O Infinita bonitas, gratias tibi ago pro omnibus

nibus beneficijs, quæ mihi hodiè, & totâ vitâ meâ contulisti, tibi laus, & gloria in infinitas sæculorum myriadas.

SECVNDVM.

Luminis petitio.

O æterna sapientia Christe IESV, da ut quidquid tibi hodiè in me displicuit, id mihi integrè in memoriam redeat.

TERTIVM.

Hic suam quisque conscientiam examinet, quid singulis horis ab ultimo examine elapsis peccaverit; cogitatione, verbo, & opere; & quæ peccata nondum confessus fuerit.

QVARTVM.

Peccatorum deprecatio.

O Inexausta misericordia, ignosce mihi quidquid hodiè peccavi coram te: ego omnes offensas hujus diei, & totius vitæ meæ depono in abyssum misericordiæ tuæ; & per mortem Filij tui te deprecor, ó DEVS, dimitte mihi quidquid unquam in te peccavi.

QVINTVM.

Emendationis propositum.

O Immensa Majestas, firmissimè propono nõ peccare amplius.

Coronidis loco subiungantur quinque Pater, & Ave in honorem quinque vulnerum Christi pro remissione peccatorum, & puritate sensuum tam

internorum quàm externorum impetranda.

Exuentes se & cubitum secedentes committant se Beatissimæ Virgini sicut de die sæpius pro commoditate.

O Domina mea Sancta MARIA, me in tuam benedictam fidem &c. *ut suprà fol.91.*

Ad Sanctum Angelum Custodem.

Angele DEI, qui custos es mei, me tibi commissum pietate supernâ, hac nocte illumina, custodi, rege & guberna.

Vel

O Amantissime Angele DEI, qui hucusque tam fidelis custos es mei, dignare insuper hac nocte cor, & corpus meum immaculatū conservare, ut tecum merear SS. Trinitatem æternum contemplari, amare, & glorificare, Amen.

Ad Sanctos Patronos, & omnes Sanctos.

Vos Sancti Patroni mei, & omnes Sancti Electi DEI, supplete vices meæ imperfectionis in benedicendo & laudando Domino meo: & impetrate mihi meisque gratiam in ejus amore vivendi, perseverandi, moriendi, tandemque ejusdem gloriâ vobiscum æternum perfruendi.

Antequam lectum ingrediantur, aspergant se aqua benedicta, & dicant.

Asperge me Domine rore gratiæ tuæ &c. *ut suprà fol.94.*

Le-

Lectum ingressuri signent se signo S. *Crucis, & dicant.*

Per signum Crucis de inimicis nostris libera nos DEVS noster.

Iesus Nazarenus, Rex Iudæorum, titulus triũphalis defendat nos ab omnibus malis. Ecce Crucem Domini nostri IESV Christi, fugite partes adversæ; vicit leo de tribu Iuda, Radix David. Sancte DEVS, sancte fortis, sancte & immortalis miserere mei.

Benedicat me Imperialis Majestas, protegat me regalis Divinitas, custodiat me sempiterna Deitas, foveat me immensa divinitas, dirigat me inæstimabilis bonitas, gubernet me potentia Patris, vivificet me sapientia Filij, illuminet me virtus Spiritûs Sancti. Amen.

Ex horologio P. Drexelij.

Pater æterne, per vitam & mortem Filij tui, per omnem bonitatem tuam te rogo, concede mihi, ut in bono perseverem, & in gratia tua moriar. Bone IESV per extremas illas in cruce voces, quibus Patri Spiritum commendasti, te rogo, suscipe Spiritum in fine vitæ meæ.

Spiritus Sancte DEVS, miserere mei, & sanctâ inspiratione tuâ me semper, & potissimùm in hora mortis meæ, adiuva.

Sanctissima Trinitas unus DEVS, miserere mei

mei nunc & in fine vitæ meæ. Amen.

In lecto modestè compositi, & concellatis ante pectus brachijs in modum crucis dicant.

Da Domine, ut singulæ meæ respirationes totâ hâc nocte tibi laudem, & gloriam exhibeant. Amen.

In manus tuas Domine commendo spiritum meum.

In pace in idipsum dormiam, & requiescã.

MODVS OBEVNDI SACRAMENTVM POENITENTIÆ.

Oratio ante Examen conscientiæ.

Æterne Parens, Pater misericordiarum, & DEVS totius consolationis, peccata mea examinaturus, vehementer confundor; sed tu nosti omnia, & eorum gravitatem & numerum & indignitatem habes perspectam. Tu enim scrutaris corda & renes, o DEVS meus! Rogo te humillimè, ut omnia & singula per gratiam tuam possim recordari, expendere & deplorare. Concede mihi Spiritum Sanctum tuum, qui mihi eorum memoriam refricet, cogitationes & discussionem mentis meæ dirigat, & dolorem animi mei, qui peccata mea diluere possit, excitet.

Hymnus.

VEni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple supernâ gratiâ,
Quæ tu creasti pectora.
Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum DEI,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.
Tu septiformis munere,
Digitus paternæ dexteræ,
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longiùs,
Pacemque dones protinus;
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.
DEO Patri sit gloria,
Et filio, qui à mortuis

Sur-

Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorum sæcula. Amen.
Vers. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.
Resp. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

DEVS qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum IESVM Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate eiusdem Spiritûs Sancti DEVS, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Discussio conscientiæ fiet circa sequentia.

Peccata contra Deum.

Accuso me de

- Confessione sacrilegâ, dum peccatum mortale reticui, vel quia de peccatis non dolui, aut propositum emendationis non habui. toties, &c.
- Communione sacrilegâ in statu peccati mortalis. tot.
- Negligentiâ in præparatione ad cô-

fes-

Accuso me de

fessionem, vel communionem.

Dubitatione voluntariâ circa aliquē fidei articulum. toties.

Negligentiâ in repellendis cogitationibus contra fidem, Spem, charitatem. toties.

Blasphemiâ contra DEVM, murmurando contra ejus justitiam, & misericordiam, &c. toties.

Negligentiâ in repellendis tentationibus blasphemiæ, pusillanimitatis. toties.

Violatione voti in re gravi. toties.

Perjurio; cum falsum juravi, vel dubitans de veritate. toties.

Vel cum promisi aut minatus fui cum juramento, me malum aliquod grave, vel leve facturum, animo servandi. toties.

Vel dum juravi me rem licitam facturum animo non servandi. toties.

Fractione juramenti; quando rem licitam juramento promissam non servavi cum possem. toties.

Iuramento temerario; quando sine necessitate, vel utilitate verum juravi.

Missâ die feriatâ omninó non, vel non integrè auditâ. toties.

Accuso me &c.

Distractionibus in eâ voluntariè admissis. toties.

Negligentiâ in vitandis distractionibus in oratione.

Ingratitudine erga DEVM pro acceptis specialibus beneficijs. toties.

Contemptu, vel neglectu peccatorum gravium vel levium. toties.

Gloriatione ob peccata gravia vel levia. toties.

Complacentiâ in peccatis mortalibus olim admissis. toties.

Superbiâ circa dona naturæ, vel gratiæ; dum ea non DEO, sed meis meritis attribui. toties.

Iejunio Ecclesiastico, ad quod teneor, non observato. toties.

Contra se ipsum.

Superbiâ, arogantiâ, ambitione, æstimatione mei ipsius nimiâ, complacentiâ vanâ, pertinaciâ in proprio sensu & judicio, hypocrisi. toties.

Curiositate sciendi res pernitiosas, curiosas, & periculosas. toties.

Cogitationibus lascivis, quibus voluntariè inhæsi. toties; vel quibus me oblectavi. toties.

Desiderio deliberato peccandi contra

casti-

castitatem in tali specie. toties .

Negligentiâ in præcavendis, & comprimendis illicitis cogitationibus , motibus, illusionibus . toties.

Negligentiâ gravi, vel levi, in custodiendis sensibus, visu, auditu, odoratu, gustu, tactu. toties .

Intemperantiâ gravi, vel levi, in cibo & potu. toties.

Negligentià & defectu applicationis in studiis .

Otiositate , seu tempore malè collocato .

Contra proximum :

Inobedientiâ gravi vel levi in parentes, superiores, moderatores .

Murmuratione contra eos vel eorum contemptu. toties.

Despicientiâ proximi, vel aversione ab eo; odio, irâ, invidiâ, impatientiâ, suspicione vanâ, temerario judicio. toties.

Detractione contra proximum; quādo falsum delictum, grave vel leve ipsi affinxi, vel verum occultum detexi . toties . Idque ex odio , & animo ejus famam lædendi .

Mendacio, cum, vel sine gravi damno proximi. toties.

Scur-

Accuso me de.

Scurrilitate in loquendo, turpiloquio. toties.

Asperitate verborum, contentione, susurratione, maledicentiâ, convitijs, contumelijs, irrisione. toties.

Verberatione, vulneratione, gravi læsione. toties.

Desiderio mali alieni, gravis vel levis. toties.

Gaudio ob malum proximi grave vel leve. toties.

Dolore ob bonum proximi, cum, vel sine animo tale bonum impediendi. toties.

Voluntate alteri nocendi, vel me vindicandi, quamvis effectus non sit secutus. toties.

Scandalo gravi, vel levi. toties.

Laude delicti alieni. toties.

Irritatione proximi ad iracundiam, vel aliud malum. toties.

Neglectu correctionis fraternę, qūando corrigere debuissem. toties.

Ex

Ex his occurrent facilè alia, quę hoc paradigmate non continentur.

Antequam accedant ad confessionem poterunt præmittere hanc orationem.

O Iesv Devs cordis mei, infinitè misericors & longanimis, infinitè suavis & amabilis, qui cum Patre & Spiritu Sancto multiplicas super me inæstimabiles divitias misericordiæ, longanimitatis, & charitatis tuæ; qui hucúsque me ingratum toties cum Petro respexisti, cum Magdalenâ in viam salutis reduxisti & in sanguine tuo animam meam dealbasti; toties me prodigum filium in osculum pacis recepisti, & infidelem licet famulum ad intimam familiaritatem invitasti: amplector, veneror, & adoro te, & tanta viscera misericordiæ tuæ erga me; atque omniũ creaturarum affectu tibi gratias ago pro ineffabili isto æternæ tuæ dilectionis excessu, quo mihi in tot defectus quotidie labenti, spatiũ & gratiam resipiscendi, spem veniæ, fiduciam perseverandi, ac gloriam consequendi tribuisti. Vtinam ô Devs meus, te infinito amore

 & ho-

& honore dignissimum semper amassem & glorificassem! utinam te nunquam offendissem, nec offenderem posthac in æternum! Sed ô bonitas infinita, quid tibi retribui pro omnibus bonis quæ tribuisti mihi præter innumeras meas offensiones, ingratitudines, & negligentias.? doleo de his ac omnibus & singulis vitæ meæ peccatis ex animo, purè propter te DEVM meum infinitè amabilem, quia tibi, quem diligo; æternumque diligam super omnia displicent: ea propono firmiter ardenterque per gratiam tuam emendare & compensare. In satisfactionem offero tibi merita omnia, labores ac dolores, ipsumque sanguinem Domini mei IESV Christi, merita Beatissimæ Virginis, & sanctorum omnium, meque ad vitam meam, cum unviersis meis actionibus, quas cupio dirigere ad gloriam Nominis tui, tibi devoveo Amen.

Accedens ad confessionem, coram sacerdote genuflexus dicat.

Benedic. Reverende Pater.

Deinde facto signo S. Crucis recitet.

Confiteor DEO omnipotenti, beatæ MARIÆ semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Ioanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus sanctis, & tibi Pa-

ter: quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere.

His dictis peccata sua integrè, nullo omisso; purè, absque ulla simulatione, humiliter in conspectu Dei, distinctè cum vero emendationis affectu & animo contrito recenseat, & tandem sic concludat.

De his & omnibus alijs meis peccatis, quorum etiam non recordor, dico mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Ioannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum DEVM nostrum.

Post hæc attentè ac devotè excipiat iniunctam pœnitentiam, & si quam admonitionem Confessarius impertiat. Denique dum pronuntiatur absolutio, excitet Contritionem superiùs præscriptam.

Peracta in hunc modum Confessione, & impetrata absolutione, si iniuncta pœnitentia mox persolvi potest, ne differatur, sed accuratè præstetur magno devotionis affectu. Deinde, si commodè fieri poterit, recitetur sequens

ORATIO.

Ex S. *Aug. lib. de Spirit. docum.*

DEprecor te IESV Salvator, bone Redemptor, qui pretiosissimo Sanguine tuo redemptus sum, ut propter carnis corruptionem non peream, neque veniam in mortem secundam, nec in terram oblivionis. Hæc vox in auribus misericordiæ tuæ sonet, ut tuam faciam voluntatem, & omnis mens mea te meditetur, in te delectetur, te sequatur, te confiteatur, qui redemisti me.

In æternum misericordia tua est, & in misericordiâ tuâ revixi perditus peccatis & surrexi à mortuis; quoniam segregasti me à peccatis adolescentiæ meæ; & egi pœnitentiam coram te, quia servasti mihi tempus conversionis, & considerans peccata mea compunctus sum, lætus jam inde tibi nunc & semper innumeras gratias refero, quia ut inveniam te, tu prius quæsivisti me; ut redirem ad te, tu compulisti me; ut confiterer tibi, tu es operatus; & ut me recognoscens plangerem, tu dedisti mihi: tu enim es misericors Dominus, qui sperantes in te non confundis; requirentes non derelinquis, revertentes ad te non respuis, sed exultando & laudando suscipis,

atque in æternâ beatitudine unà cum ſanctis & electis tuis æternaliter regnare concedis, quia eſt tibi cum æterno Patre & Spiritu ſancto una Deitas, gloria, virtus, imperium & poteſtas, in ſæcula ſæculorum. Amen.

Modus Sacræ Communionis Eucharistiæ.

Ante Communionem tria ſunt, quæ animam ad digniſsimum hoc convivium piè diſponunt.
Primum dolor de peccatis ſive compunctio.
Secundum deſiderium, ſive fames ſpiritualis.
Tertium profunda reverentia, & animi demiſsio.

Oratio pia Continens dolorem, deſiderium & animi demiſsionem.

AD menſam dulciſſimi convivij tui, pie Domine IESV Chriſte, ego peccator de proprijs meritis nihil præſumens, ſed de tuâ confidens miſericordiâ & bonitate accedere vereor, & contremiſco. Nam cor & corpus habeo multis criminibus maculatum; mentem & linguam non cautè cuſtoditam. Ergò, ô pia Deitas, ô tremenda Majeſtas, ego miſer inter anguſtias deprehenſus, ad te fontem miſericordiæ recurro; ad te feſtino ſanandus

ſub tuam protectionem fugio; & quèm Iudicem ſuſtinere nequeo, Salvatorem habere ſuſpiro. Tibi, Domine, plagas meas oſtendo: tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa & magna, pro quibus damnari timeo. Confido miſericordiis & miſerationibus tuis, quarum non eſt numerus. Reſpice ergò in me oculis miſericordiæ tuæ, pie Domine IESV Chriſte, Rex æterne, DEVS & homo, crucifixe propter hominem. Exaudi me ſperantem in te: miſerere mei, pleni miſerijs & peccatis, tu qui fons miſerationis numquam manare ceſſas. Salve ſalutaris victima, pro me & omni humano genere in patibulo Crucis oblata. Salve nobilis & pretioſe Sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei IESV Chriſti profluens, & peccata totius mundi abluens. Recordare, Domine, creaturæ tuæ, quam tuo ſanguine redemiſti. Pœnitet mè peccaſſe: cupio emendare quod feci. Aufer ergò à me, clementiſſime Pater, omnes iniquitates & peccata; ut purificatus mente & corpore, dignè deguſtare merear ſancta ſanctorum. Et concede, ut ſancta prælibatio Corporis & Sanguinis tui, quam ego indignus ſumere intendo, ſit peccatorum meorum remiſſio; ſit delictorum perfecta purgatio, bonorumque tibi placentium ſalubris effi-

efficàcia; animæ quoque & corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio. Amen.

Eja ergò, laudo te DEVS meus & exalto te in æternum: despicio me & subijcio tibi in profundum vilitatis meæ: ecce tu sanctus sanctorum, ego sordes peccatorum: ecce tu inclinas te ad me, qui non sum dignus vel te respicere; & tamen tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu me invitas ad convivium tuum.

Sub ipsa Communione primo pia & modesta corporis compositio adhibenda est, accedendo ad altare junctis ante pectus manibus, oculis demissis, flectendo genua, capite decenter erecto, corpore quieto sine lectione vel labiorum motu, eoque honestè aperto cum sacra hostia porrigitur, ita ut lingua extremum labium attingat, nec sit ultrà exerta.

Secundò excitanda spes & amor in Christum, non orando voce, sed meditando sequentia.

ORATIO MENTALIS

Sub ipsa communione.

O Dulcissime IESV, in te est totum, quod desiderare possum & debeo, tu salus

mea, redemptio mea, spes & fortitudo; decus & gloria: amem te ex toto corde meo, ô suavissime IESV: regna in voluntate meâ in æternum, ut nihil amem præter te, & nihil mihi placeat nisi propter te, sed semper idem velim quod tu vis, idem faciam quod placet sanctissimæ voluntati tuæ.

O Virgo Beatissima MARIA, patroni mei & Sancti DEI omnes, adjuvate vestris precibus, ut præstem constanter, quod firmiter propono ad gloriam dulcissimi mei Salvatoris.

Post Sacram communionem tria præstanda.

1. *Agenda Deo gratiæ.*

2. *Offerendum cor; & quidquid suadet affectus ac pietas.*

3. *Petendum à Christo quod nostra necessitas requirit.*

Actio gratiarum & oblatio.

AMabilissime IESV, DEVS cordis mei, unde mihi indignissimo peccatori tanta dignatio, tanta dilectio tantæ Majestatis, ut me oculis misericordiæ tuæ tam benignè, tam amanter visitare, tam misericorditer reficere, tam paternè fovere, tam suaviter, efficaci-

ter & mirabiliter ad gloriam mihi, ut spero, prædestinatam, deducere hucusque digneris? Benedicta sit in æternum infinita bonitas, charitas, & misericordia tua, quâ me ingratũ toties cum Patre & Spiritu Sancto ab æterno sic dilexisti, ut decerneres me cum electis omnibus creare, salvare, dotare, vocare ad tuam gratiam, & conservare ad gloriam: sed quanta benignitas & misericordia tua, quòd me in tempore creâris, conservaveris, dotaveris, redemeris pretio sanguinis tui pretiosissimi, & hodiè animam meam corpore & sanguine tuo refeceris, mihique pignus amoris tui & futuræ gloriæ te ipsum in sacratissimo convivio tuo dederis. Agnosco, O benignissime IESV, charitatem tuam erga me; & omnium creaturarum affectu, præsertim voce omnium Sanctorum & spirituum cœlestium te Dominum meum adoro, laudo & glorifico: me infrà omnes creaturas in centrum nihili mei demitto, & supremæ tuæ Majestati inclino; nam tuâ solâ gratiâ sum id quod sum. Credo in te, ô ineffabilis veritas: in te spero, ô fidelissima mea felicitas: te amo & semper amabo super omnia, ô summa bonitas. Gaudeo etiã de omni tuâ perfectione, beatitudine, gloriâ & beneplacito tuo, meque tibi usque ad mortem & mei annihilationem resigno: totus

tuus esse & in æternum permanere desidero; sicut tu totus in hâc suavissimâ communione & in vita ac morte tua meus esse voluisti. Omnem vitam meam tuo offero obsequio: offero tibi intellectum meum, ut te cognoscat, cogitet, & meditetur: offero memoriam, ut tui recordetur: offero voluntatem, ut te diligat: offero omnia pia desideria, quæ unquam habui, aut habiturus sum: offero sensus meos & affectus, ne unquam à te declinent: offero quidquid sum, quidquid habeo aut habiturus sum, ut totus tibi ex omnibus viribus & ex tota mente serviam in æternum Amen.

Anima Christi sanctifica me.
Corpus Christi salva me.
Sanguis Christi inebria me.
Aqua lateris Christi lava me.
Passio Christi conforta me.
O bone IESV exaudi me.
Intrà vulnera tua absonde me.
Ne permittas me separari à te.
Ab hoste maligno defende me.
In hora mortis meæ voca me.
Et Iube me venire ad te.
Vt cum Sanctis tuis laudem te.
In sæcula sæculorum. Amen.

Subjiciat 5. Orationes Dominicas, & totidem salu-

ſalutationes Angelicas, ad honorem 5. vulnerum Chriſti, eique commendet;

1. *In ſacrum vulnus dexteræ Eccleſiam Catholicam, ſummum Pontificem, omneſque Eccleſiæ prælatos.*

Pater noſter. Ave Maria.

2. *In vulnus manus ſiniſtræ magiſtratus, præſertim ſupremos, ſtatus ſæcularis, & ſuperiores ſuos.*

Pater noſter. Ave Maria.

3. *In vulnus Pedis dextri omnes obduratos, & in peccato mortali exiſtentes*

Pater noſter. Ave Maria.

4. *In vulnus pedis ſiniſtri animas fidelium defunctorum.*

Pater noſter. Ave Maria.

5. *In vulnus lateris commendet ſe, ſuos parentes, nutritios, amicos & inimicos.*

Pater noſter. Aue Maria.

Memor ſit diem, quo ſacram Communionem ſuſcepit, peculiari modeſtia ac pietate tranſigere, & frequenter diebus inſequentibus inæſtimabilis illius beneficij recordatione ſe ad evitanda peccata, & ſectandas virtutes incitare.

Modus audiendi devotè Sacrum.

Facto ſigno S. Crucis, Domino Deo, cujus præſentiam recogitabunt, inſtantem ſuam oratio-

nem

nem offerent, & gratiam bene precandi petant sequenti collecta, quam alijs quoque prolixioribus orationibus, ac universim quibuscunque negotijs præmittere convenit.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni & adjuvando prosequere: vt cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Facta hac oblatione, & benedictionis divinæ invocatione, qui in classibus superioribus sunt, usque ad elevationem quatuor minores horas, id est, Primam, Tertiam, Sextam & Nonam ex Officio parvo B. M. Virginis, pro incremento gratiæ in vocatione sua clericali recitent. Adolescentes verò inferiorum classium dicant pro conservanda castitate Officium Immaculatæ Conceptionis B. M. Virginis, & hymnum S. Casimiri.

HYMNVS S. CASIMIRI.

Ad Beatissimam Virginem.

OMni die dic MARIÆ
Mea, laudes, anima.
Ejus festa, ejus gesta
Cole devotissima.

Con-

Contemplare & mirare
  Ejus celſitudinem.
Dic felicem Genitricem,
  Dic beatam Virginem.
Ipſam cole, ut de mole
  Criminum te liberet:
Hanc appella, ne procella
  Vitiorum ſuperet.
Hæc perſona nobis dona
  Contulit cœleſtia:
Hæc Regina nos divinâ
  Illuſtravit gratiâ.
Lingua mea dic trophæa
  Virginis puerperæ;
Quæ inflictum maledictum
  Miro transfert germine.
Sine fine dic Reginæ
  Mundi, laudum cantica:
Ejus bona ſemper ſona,
  Semper illa prædica.
Omnes mei ſenſus ei
  Perſonate gloriam.
Frequentate tam beatæ
  Virginis memoriam.
Nullus certè tam diſertæ
  Extat eloquentiæ,
Qui condignos promat hymnos
  Ejus excellentiæ.

Omnes laudent, unde gaudent,
  Matrem DEI Virginem.
Nullus fingat, quod attingat
  Ejus celsitudinem;
Sed necesse, quod prodesse
  Pijs constat mentibus,
Vt intendam, quòd impendam
  Me ipsius laudibus.
Quamvis sciam, quod MARIAM
  Nemo dignè prædicet,
Tamen vanus & insanus
  Est, qui illam reticet.
Cujus vita erudita
  Disciplinâ cælicâ,
Argumenta, & figmenta
  Destruxit hæretica.
Hujus mores, tamquam flores,
  Exornant Ecclesiam:
Actiones, & sermones
  Miram præstant gratiam.
Evæ crimen nobis limen
  Paradisi clauserat;
Hæc dum credit, & obedit,
  Cœli claustra reserat.
Propter Evam homo sævam
  Accepit sententiam:
Per MARIAM habet viam,
  Quæ ducit ad Patriam.

Hæc

Hæc amanda,' & laudanda
Cunctis specialiter:
Venerari, & precari
Eam decet jugiter.
Ipsa donet, ut, quod monet
Natus ejus, faciam:
Vt finitâ carnis vitâ,
Lætus hunc aspiciam.

SECVNDA PARS.

O Cunctarum fœminarum
Decus atque gloria!
Quam electam & evectam
Scimus super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos instantes, conspicis:
Munda reos, & fac eos
Donis dignos cœlicis.
Virga Iesse, spes oppressæ
Mentis & refugium,
Decus mundi, lux profundi,
Domini sacrarium.
Vitæ forma, morum norma,
Plenitudo gratiæ:
DEI templum, & exemplum
Totius Iustitiæ.
Virgo salve, per quam valvæ
Cœli patent miseris;

Quam non flexit, nec allexit
  Fraus serpentis veteris.
Generosa & formosa
  David Regis filia,
Quam elegit Rex, qui regit,
  Et creavit omnia.
Gemma decens, rosa recens,
  Castitatis lilium,
Castum chorum ad polorum
  Quæ perducis gaudium.
Actionis & sermonis
  Facultatem tribue,
Vt tuorum meritorum
  Laudes promam strenuè.
Opto nimis ut imprimis
  Des mihi memoriam,
Quâ decenter & frequenter
  Tuam cantem gloriam.
Quamvis muta, & polluta
  Mea sciam labia,
Præsumendum, nec silendum
  Est de tuâ gloriâ.
Virgo gaude, omni laude
  Digna & præconio,
Quæ damnatis libertatis
  Facta es occasio.
Semper munda & fœcunda
  Virgo tu puerpera,

Mater

Mater alma, velut palma
Florens & fructifera.
Ejus flore, & odore
Recreari cupimus;
Cuius fructu nos à luctu
Liberari credimus.
Pulchra tota ſine notâ
Cujuſcunque maculæ,
Fac nos mundos & jucundos
Te laudare ſedulè.
O beata! per quam data
Nova mundo gaudia,
Et apertâ fide certâ
Regna ſunt cœleſtia.
Per te mundus lætabundus
Novo fulget lumine,
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.
Nunc potentes ſunt egentes,
Sicut olim dixeras:
Et egeni fiunt pleni,
Vt tu prophetaveras.
Per te motum nunc pravorum
Relinquuntur devia,
Doctrinarum perverſarum
Pulſa ſunt præſtigia.
Mundi luxus, atque fluxus
Docuiſti ſpernere:

Devm quæri, carnem teri,
 Vitijs resistere:
Mentis cursum tendi sursum
 Pietatis studio;
Corpus angi, motus frangi
 Pro cœlesti præmio.
Tu portasti inter casti
 Ventris claustra Dominum
Redemptorem, ad honorem
 Nos reformans pristinum.
Mater facta, sed intacta
 Genuisti filium,
Regem Regum, atque rerum
 Creatorem omnium,
Benedicta, per quam victa
 Hostis est versutia,
Destitutis spe salutis
 Datur Indulgentia.
Benedictus Rex invictus,
 Cujus Mater crederis,
Increatus ex te natus
 Nostri salus generis.

TERTIA PARS.

Reparatrix, Consolatrix
 Desperantis animæ,
A pressurâ, quæ ventura
 Malis est, nos redime.

Pro me pete, ut quiete
Sempiternâ perfruar,
Ne tormentis combutentis
Stagni miser obruar.
Quod requiro, quod suspiro,
Mea sana vulnera;
Et da menti te poscenti
Gratiarum munera;
Vt sim castus & modestus,
Dulcis, blandus, sobrius,
Pius, rectus, circumspectus,
Simultatis nescius;
Eruditus & munitus
Divinis eloquiis,
Timoratus, & ornatus
Sacris exercitiis,
Constans, gravis, & suavis,
Benignus, amabilis;
Simplex, purus, & maturus,
Patiens & humilis,
Corde prudens, ore studens
Veritatem dicere,
Malum nolens, DEVM colens
Pio semper opere;
Esto tutrix & adjutrix
Christiani populi.
Pacem præsta, ne molesta
Nos perturbent sæculi;

Salutaris ſtella maris,
Summis digna laudibus,
Quæ præcellis cunctis ſtellis
Atque luminaribus;
Tuâ dulci prece fulci
Supplices & refove.
Quidquid gravat, vel depravat
Mentes noſtras, remove.
Virgo gaude, quòd de fraude
Dæmonis nos liberas,
Dum in verâ & ſincerâ
Carne DEUM generas
Illibata & ditata
Cœleſti progenie,
Gravidata nec fraudata
Flore pudicitiæ:
Nam quod eras, perſeveras,
Dum intacta generas,
Illum tractans atque lactans,
Per quem facta fueras.
Commendare me dignare
Chriſto tuo Filio,
Vt non cadam, ſed evadam
De mundi naufragio:
Fac me mitem, pelle litem,
Compeſce laſciviam,
Contra crimen da munimen,
Et mentis conſtantiam:

Non me liget, nec fatiget
Sæculi cupiditas,
Quæ indurat & obſcurat
Mentes ſibi ſubditas:
Nunquam ira, nunquam dira
Me vincat elatio,
Quæ multorum ſit malorum
Frequenter occaſio;
Ora DEUM, ut cor meum
Suâ ſervet gratiâ,
Ne antiquus inimicus
Seminet Zizania:
Da levamen & juvamen
Tuum illis jugiter,
Tua feſta ſive geſta
Qui colunt alacriter. Amen.

Ad conſecrationem & elevationem hoſtiæ uſque ad orationem Dominicam, dicantur tardè & penſiculatè ſequentes orationes.

AVE verum corpus natum de MARIA Virgine: verè paſſum immolatum in cruce pro homine: cujus latus perforatum vndâ fluxit ſanguine; Eſto nobis prægustatum in mortis examine. O dulcis, ô pie, ô IESV fili MARIÆ Miſerere mei. Amen.

O IESV Fili DEI & MARIÆ Virginis,

 Do-

Dominus meus, & DEVS meus, qui pro me in Cruce mori dignatus es, adoro, amo, & glorifico te super omnia: credo in te: spero in te: doleo purè propter te, quod unquam offenderim te. Ex hoc momento paratum cor meum ad omnem nutum tuum. Tuus sum ego, eroque in æternum: posside me, & tuæ voluntati penitus me conforma. Pater misericordiarum respice in faciem dilectissimi filij tui, quem in sacrificium laudis, gratiarum actionis, & propitiationis tibi offero, per illius lachrymas, sudorem & sanguinem; per gemitus & suspiria; per labores & obsequia; per dolores & supplicia; per infinita ejus merita miserere mei, & omnium pro quibus mortuus est, ut te semper perfectè amemus, & tuam sanctissimam voluntatem amplectamur & exequamur in tempore & in æternitate.

Miserere etiam misericordissime Pater omnium fidelium defunctorum, eisque requiē æternam concede, ut æternum laudent, benedicant & glorificent, cui debetur omnis laus, honor & gloria. Amen.

Respice pie Pater pijssimum Filium tuum pro me crucem passum: intuere sacratissima ejus vulnera: cerne manus innoxias pio manantes cruore; & remitte placatus scelera,

quæ patraverunt manus meæ. Considera inerme latus crudeli perfossum cuspide, & renova me sacro fonte, quem indè fluxisse credo. Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt in viâ peccatorum, sed semper ambularunt in lege tuâ, diris confixa clavis; & perfice gressus meos in semitis tuis, & fac me odio habere omnem viam iniquitatis.

Postmodum cum celebrante recitent orationem Dominicam, quam sequitur

ORATIO:

LIbera nos, quæsumus Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, & futuris, & intercedente beatâ & gloriosâ semper Virgine DEI Genitrice Mariâ cum beatis Apostolis tuis Petro & Paulo atque Andrea & omnibus sanctis: da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, & à peccato simus semper liberi & ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum IESVM Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus Sancti DEVS, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Agnus DEI, qui tollis peccata mundi. Miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: Miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: Dona nobis pacem.

Hic spiritualem communionem per varios fidei, spei, charitatis & aliarum virtutum actus erga Deum & Christum in venerabili Sacramẽto realiter præsentem instituant ad hunc modum.

Adoro te Domine IESV vivâ & verâ fide, in hoc Sacramento Corpore & animâ, carne & sanguine, vi mirabilis potentiæ, sapientiæ & bonitatis verè præsentem; & spero in te, ô fons omnis bonitatis & misericordiæ; non enim sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, tu qui solo nutu potes omnia, & sanabitur misera & languens anima mea. Amo te Domine tam amantem mei ex toto corde meo, super me & omnia: & ideò cupio te sumere modò saltem spiritualiter per gratiam tuam, quæ cor meum à tot peccatis & imperfectionibus purificet, meritis & virtutibus exornet, sanctis cogitationibus & illustrationibus, velut divinæ sapientiæ tuæ radijs, illuminet, accendat in charitate; confortet in tentationibus, ne vnquam separer à te; consoletur in tribulationibus, ut amore tui & propter te feram eas patienter, lubenter & gaudenter; in sanctâ

vocatione meâ ad tuam gloriam, & animarum ſalutem corroboret, atque ſic ad finem uſque perſeverantem, ad vitam æternam ſecurè perducat. Amen.

Anima Chriſti ſanctifica me, *ut ſupra fol.132.*

Tum pro gratiarum actione ob maximum beneficium, quod in Sacramento Euchariſtię, & Sacrificio Miſſæ Chriſtus nobis exhibuit, ſe ipſum communicando, & Deo patri pro nobis offerendo; uti & pro ipſa Sacratiſſima paſsione, quam hoc Sacrificium repræſentat, dicatur, Antiphona:

O Sacrum Convivium, in quo Chriſtus ſumitur, recolitur memoria paſſionis ejus: mens impletur gratiâ; & futuræ gloriæ nobis pignus datur.

℣. Panem de cœlo prętitiſti eis Domine.

℟. Omne delectamentum in ſe habentem.

Oremus:

DEvs, qui nobis ſub Sacramento mirabili paſſionis tuæ memoriam reliquiſti: tribue quæſumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui Sacra Myſteria venerari; ut Rędemptionis tuę fructum in nobis jugiter ſentiamus, qui vivis & regnas cum DEO patre in unitate Spiritûs Sancti DEVS, per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

Sequitur Oratio S. Franciſci Xauerij, quam

ipse sub sacro pro conversione paganorum dicere solebat, ad hæreticorum, & omnium gravium peccatorum emendationem à Deo exorandam directa.

ÆTerne rerum omnium effector DEVS, memento abs te animas infidelium, hæreticorum & peccatorum procreatas, easq; ad imaginem & similitudinem tuam conditas. Ecce Domine in opprobrium tuum his ipsis infernus impletur! memento IESVM dilectum Filium tuum pro illarum salute atrocissimam subijsse necem: noli, quęso Domine, ultrà permittere, ut filius tuus ab infidelibus, hæreticis, ac peccatoribus contemnatur; sed precibus Sanctorum virorum, & Ecclesię Sanctissimę Filij tui sponsæ placatus recordare misericordiæ tuæ, & oblitus idololatriæ, infidelitatis, contumaciæ & malitiæ eorum effice, ut ipsi quoque agnoscant, timeant ac diligant aliquando, quem misisti, Dominum nostrum IESVM Christum, qui est salus & vita & resurrectio nostra, per quem salvati & liberati sumus, cui sit gloria per infinita sæcula sæculorum. Amen.

Denique ad finem missæ ex Officio parvo B. Mariæ Virginis recitent hymnum & collectam eius diei, cum versiculo & responsorio ac cum celebrante percurrant sequens Euangel.

Initium Euangelij S. Ioannis.

IN principio erat Verbum, & Verbum erat apud DEVM, & DEVS erat Verbum. Hoc erat in principio apud DEVM. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat Lux hominum: & Lux in tenebris lucet, & tenebrę eam non comprehenderunt. Fuit Homo missus á DEO, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in Testimonium, ut Testimonium perhiberet de Lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille Lux, sed ut Testimonium perhiberet de Lumine. Erat Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognovit. In propria venit, & sui eum non receperunt: Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios DEI fieri, his, qui credunt in nomine ejus: Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex DEO nati sunt. Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis: Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Vnigeniti à Patre, plenum gratiæ & veritatis. DEO gratias.

Oratio ante quodvis opus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio semper à te incipiat, & per te cæpta finiatur. Per Christum.

Alia

O Christe IESV, in unione charitatis illius, quâ opus nostræ redemptionis operatus es in medio terræ, offero tibi hoc opus. N. & omnes actiones meas ad majorem Nominis tui gloriam, meam & proximorum salutem.

Oratio post quodlibet opus.

Benedictus es Domine DEVS meus, qui exordium, progressum, & exitum huic operi tribuisti; tuum est, si quid in eo bonum est, propter quod te laudo: meum, si quid in eo peccatum, de quo doleo. Dignare, ô pijissime Domine, suscipere; & meritis Vnigeniti Filij tui supplere imperfectum meum; & da, ut quod à me neglectum, aliàs juxta beneplacitum tuum corrigatur & perficiatur.

Ante scholam & studia recitetur.

Veni Sancto Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Qui

Qui per diversitatem linguarum cunctarum gentes in unitate fidei congregasti.
℣. Emitte Spiritum tuum & creabuntur.
℟. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

DEus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum IESVM Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritûs Sancti DEVS, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oratio ante studia.

Verbum Patris æternum, & omnis sapientiæ fons, Domine IESV Christe, docilitatem mentibus nostris, & intelligentiæ lumen infunde, ut feliciter nobis cedant hæc litterarum studia, quibus adjuti ad clariorem tui agnitionem, & perfectum amorem bonitatis tuæ pervenire possimus. Qui vivis & regnas DEVS in sæcula sæculorum. Amen.

Alia oratio ante studia S. Thomæ Aquinatis.

Creator ineffabilis, qui de thesauro sapientiæ tuæ, tres Angelorum Hierarchias annotasti, & eas super cœlum Empyreum miro

ordi-

ordine collocasti, atque elegantissimè partes universi distribuisti. Tu, inquam, qui verus fons luminis & sapientiæ diceris, atque supereminens principium, infundere digneris super intellectûs mei tenebras tuæ radium claritatis, duplices, in quas natus sum, à me removens tenebras, peccatum scilicet, & ignorantiam. Qui linguas infantium facis esse disertas, linguam meam erudias, atque labijs meis gratiam tuæ Benedictionis infundas. Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, interpretandi subtilitatem, addiscendi facilitatem, loquendi gratiam copiosam: ingressum instruas, progressum dirigas, egressum compleas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio post studia.

Gratias ago tibi æterna sapientia IESV Christe, cui hæc, quæ modo didici, me docere placuit. Da Domine, labori meo incrementum, quo proficiat ad tuam gloriam, & meam ac proximorum meorum æternam salutem. Amen.

Quoties auditur signum horæ, recitetur unum Ave Maria cum Versiculis.

MARIA Mater gratiæ,
Mater misericordiæ
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Ad signum Angelicæ Salutationis.

1. Angelus Domini nunciavit MARIÆ, & concepit de Spiritu Sancto.

Ave Maria, &c.

2. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

Ave Maria, &c.

3. Et verbum caro factum est, & habitavit in nobis.

Ave Maria, &c.

Oremus.

GRatiam tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui angelo nunciante, Christi filij tui Incarnationem cognovimus, per Passionem ejus & crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Die Iovis ad Christi agoniam pro oportunitate dicentur Septem Pater noster.

℣. Proprio filio suo non pepercit DEVS.
℟. Sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Ore-

Oremus.

DOmine IESV Christe, qui miserias & angustias, opprobria ac convicia, calumnias & injurias, pœnas & afflictiones, passionem & mortem patienter pro nobis miseris peccatoribus redimendis ferre voluisti: te supplices exoramus, ut omnes, cruciatus, vitam, & mortem tuam, inter judicium tuum, & animas nostras, nunc & in hora mortis nostrę ponere, & largiri digneris vivis misericordiam & gratiam, defunctis requiem & veniã, Ecclesiæ tuæ pacem & concordiam, patriæ nostræ tranquillitatem, & nobis peccatoribus vitam & lætitiam sempiternam. Amen.

Cum pulsatur die veneris ad obitum Christi precentur omnes.

Christus factus est pro nobis obediens usq; ad mortem, mortem autem Crucis; propter quod DEVS exaltavit illum, & dedit illi nomen quod est super omne nomen.

℣. Adoramus te Christe & benedicimus tibi.

℟. Quia per Sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Oremus.

REspice quæsumus Domine super hanc familiam tuam pro qua Dominus noster IESVS Christus non dubitavit manibus

tra-

tradi nocentium, & Crucis ſubire tormentũ, qui tecum vivit & regnat in ſæcula ſæculorum. Amen.

BENEDICTIO MENSÆ.

Ante Prandium.

℣. Benedicite.

℟. Benedicite.

℣. Oculi omnium in te ſperant Domine: & tu das eſcam illorum in tempore oportuno.

℟. Aperis tu manum tuam & imples omne animal benedictione.

℣. Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

℟. Sicut erat in Principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo. Amen.

Oremus.

BEnedic Domine nos & hæc tua dona, quæ de tua largitate ſumus ſumpturi. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

℣. Iube Domine benedicere.

℟. Menſæ cæleſtis participes faciat nos Rex æternæ gloriæ. ℟. Amen.

Poſt

℣. Tu autem Domine miserere nobis.
℟. DEO gratias.
℣. Confiteantur tibi omnia opera tua.
℟. Et Sancti tui benedicant tibi.
℣. Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.
℟. Sicut erat in principio,& nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Agimus tibi gratias omnipotens DEVS pro universis beneficijs tuis. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. ℣. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus,& veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, & nunc,& semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kirie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Dispersit dedit pauperibus.
℟. Iustitia ejus manet in sæculum sæculi.
℣. Benedicam Dominum in omni tempore.
℟. Semper laus ejus in ore meo.
℣. In Domino laudabitur anima mea.

℟. Au-

℟. Audient mansueti, & lætentur.
℣. Magnificate Dominum mecum.
℟. Et Exaltemus nomen ejus in idipsum.
℣. Sit nomen Domini benedictum.
℟. Ex hoc nunc & usque in sæculum.

Retribuere dignare Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. ℟. Amen.

℣. Benedicamus Domino.
℟. DEO gratias.
℣. Fidelium animæ per misericordiam DEI requiescant in pace. ℟. Amen.

Ante cœnam.

℣. Benedicite.
℟. Benedicite.

Edent pauperes & saturabuntur, & laudabunt Dominum, qui requirunt eum: vivent corda eorum in sæculum sæculi.

℣. Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.
℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.

Oremus.

BEnedic Domine nos & hæc tua dona, quę de tua largitate ſumus ſumpturi. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Iube Domine benedicere.

Ad cænam vitæ æternæ perducat nos Rex æternæ gloriæ.

Poſt cænam.

℣. Memoriam fecit mirabilium ſuorum miſericors & miſerator Dominus.

℟. Eſcam dedit timentibus ſe.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Benedictus DEVS in donis ſuis, & ſanctus in omnibus operibus; qui vivit & regnat in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes & reliqua *ut ſuprà.* 156

In nativitate Domini & per octavam dicitur.

℣. Verbum caro factum eſt. Alleluja.

℟. Et habitavit in nobis. Alleluja.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen. *In fine dicitur.*

℣. Notum fecit Dominus Alleluja.

℟. Salutare ſuum. Alleluja.

In Epiphania & per totam octavam.

℣. Reges Tharsis & insulæ munera offerent Alleluja.

℟. Reges Arabum & Saba dona adducent Alleluja.

In fine dicitur.

℣. Omnes de Saba venient, Allel.

℟. Aurum & thus deferentes, Alleluja.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

In cæna Domini.

℣. Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem.

Deinde Pater noster totum secretò;

In fine iterum dicitur.

Christus factus est, *ut suprà.*

In parasceve Domini.

Eodem modo fit sicut in cæna Domini, sed additur ad

℣. Christus factus est &c. mortem autem Crucis.

Sabbato Sancto.

℣. Benedicite.

℟. Benedicite.

℣. Vespere autem Sabbathi, quæ lucescit in

primo Sabbathi, Alleluja.

℟. Venit Maria Magdalena & altera Maria, videre ſepulchrum, Alleluja.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

In fine repetitur.

Veſpere autem Sabbathi, *ut ſuprà.*

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes, &c.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon, & reliqua, *ut ſuprà.* 156

In die paſchæ uſque ad cœnam ſequentis ſabbathi.

℣. Hæc dies quam fecit Dominus Allel.

℟. Exultemus & lætemur in ea, Allel.

Gloria Patri &c. In fine iterum dicitur,

℣. Hæc dies, *ut ſuprà,* cum reliquis.

In aſcenſione Domini & per octavam.

℣. Aſcendit DEVS in jubilatione, Allel.

℟. Et Dominus in voce tubæ, Allel.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

In

In fine dicitur.

℣. Ascendens Christus in altum, Allel.
℟. Captivam duxit captivitatem, Allel.
Gloria Patri & Filio, &c.

In Festo Pentecostes & per octavam.

℣. Spiritus Domini replevit orbem terrarum, Alleluja.
℟. Et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis, Allel.
Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

In fine dicitur.

℣. Repleti sunt omnes Spiritu S. Allel.
℟. Et cæperunt loqui, Allel.
Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

FINIS.